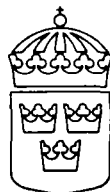

Regeringens proposition 1994/95:203

Finansiering av medlemskapet i Europeiska
unionen

Prop.
1994/95:203

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 18 april 1995

Mona Sahlin

Göran Persson
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås åtgärder som skall finansiera vårt medlemskap i Europeiska unionen. Åtgärderna innebär höjd energiskatt på bränsle som förbrukas i jordbrukstraktorer, motorredskap och terrängmotorfordon. Vidare föreslås att vattenkraftsskatten, kärnkraftsskatten, koldioxidskatten för samtliga bränslen och energiskatten på elkraft höjs. Härutöver föreslås höjning och indexering av försäljningsskatten på motorfordon. Den nu gällande tidsbegränsningen av indexeringen av energiskatten, alkoholskatten och tobaksskatten föreslås slopad. Underlaget för fastighetsskatt föreslås breddat till att omfatta även kommersiella lokaler och industri-fastigheter. Slutligen föreslås att avdragsrätten för privata pensionsförsäkringspremier begränsas.

Ändringarna föreslås i huvudsak träda i kraft den 1 januari 1996 dock föreslås att höjningen av energiskatten på bränsle som förbrukas i arbetsfordon i princip skall träda i kraft den 1 juli 1995. Såvitt gäller pensionsförsäkringspremier föreslås att avdragsbegränsningen skall gälla fr.o.m. den 8 april 1995.

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Lagtext	3
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1974:1776) om skatt på energi	3
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1982:1201) om skatt på viss elektrisk kraft	14
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (1983:1104) om särskild skatt för elektrisk kraft från kärnkraftverk	15
2.4	Förslag till lag om ändring i lagen (1978:69) om försäljningsskatt på motorfordon	16
2.5	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1563) om tobaksskatt	20
2.6	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1564) om alkoholskatt	21
2.7	Förslag till lag om ändring i lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt	22
2.8	Förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)	25
3	Ärendet och dess beredning	29
4	Inledning	29
5	Höjd skatt på bränsle som förbrukas i vissa motordrivna fordon	30
6	Höjning av koldioxidskatten på bränslen och energiskatten på elektrisk kraft	33
7	Beskattningen av gasol som förbrukas i stationära motorer	35
8	Den särskilda nedsättningsregeln för energiintensiv industri	36
9	Höjd skatt på elektrisk kraft från äldre vattenkraftverk och kärnkraftverk	37
10	Höjning av försäljningsskatten på motorfordon	38
11	Indexering av vissa punktskatter	39
12	Breddat underlag för uttag av fastighetsskatt	40
13	Begränsning av avdragsrätten för privat pensionssparande	41
14	Finansiella effekter för offentlig sektor	46
14.1	Fastighetsskatter	47
14.2	Energi- och miljörelaterade skatter	47
14.3	Övriga förändringar	48
15	Författningskommentar	48
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 18 april 1995	52

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi,
2. lag om ändring i lagen (1982:1201) om skatt på viss elektrisk kraft,
3. lag om ändring i lagen (1983:1104) om särskild skatt för elektrisk kraft från kärnkraftverk,
4. lag om ändring i lagen (1978:69) om försäljningsskatt på motorfordon,
5. lag om ändring i lagen (1994:1563) om tobaksskatt,
6. lag om ändring i lagen (1994:1564) om alkoholskatt,
7. lag om ändring i lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt,
8. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370).

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 5 §, 2 kap. 1, 9 och 10 §§, 7 kap. 4 och 7 §§, 9 kap. 2 och 9 §§, 10 kap. 4, 5, 7 och 9 §§ och 11 kap. 3 § lagen (1994:1776) om skatt på energi skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap. 5 §

Beteckningar i denna lag som förekommer i fordonskungörelsen (1972:595) och i bilregisterkungörelsen (1972:599) har samma betydelse som i dessa kungörelser.

Beteckningar i denna lag som förekommer i fordonskungörelsen (1972:595) och i bilregisterkungörelsen (1972:599) har samma betydelse som i dessa kungörelser.

Med trafiktraktor förstås i denna lag dock inte

1. traktor som är särskilt konstruerad för att användas för på- och avlastning av påhängsvagnar inom hamn- och terminalområden eller andra liknande områden, eller

2. jordbrukstraktor som till följd av anmälan om tillfällig användning enligt 23 § fordonskattelagen (1988:327) är att anse som trafiktraktor.

Nuvarande lydelse

Energiskatt och koldioxidskatt skall för år 1995, om inte annat följer av andra stycket, betalas för följande bränslen med angivna belopp:

KN-nr	Slag av bränsle	Skattebelopp		
		Energiskatt	Koldioxidskatt	Summa skatt
1. 2710 00 27, 2710 00 29 eller 2710 00 32	Bensin, dock inte flygbensin, som uppfyller krav för			
	a) miljöklass 2	3 kr 22 öre per liter	79 öre per liter	4 kr 01 öre per liter
	b) miljöklass 3	3 kr 28 öre per liter	79 öre per liter	4 kr 07 öre per liter
2. 2710 00 34 eller 2710 00 36	Annan bensin än som avses under 1, dock inte flygbensin	3 kr 81 öre per liter	79 öre per liter	4 kr 60 öre per liter
3. 2710 00 55, 2710 00 69 eller 2710 00 74- 2710 00 78	Eldningsolja, dieselbrännolja, annan fotogen än flygfotogen, m.m. som			
	a) har försetts med märkännen eller ger mindre än 85 volymprocent destillat vid 350°C,	577 kr per m ³	982 kr per m ³	1 559 kr per m ³
	b) inte har försetts med märkännen och ger minst 85 volymprocent destillat vid 350°C, tillhörig			
	miljöklass 1	1 442 kr per m ³	982 kr per m ³	2 424 kr per m ³
	miljöklass 2	1 644 kr per m ³	982 kr per m ³	2 626 kr per m ³
	miljöklass 3	1 910 kr per m ³	982 kr per m ³	2 892 kr per m ³
4. ur 2711 12 11- 2711 19 00	Gasol som används för			
	a) drift av personbil, lastbil, buss, trafiktraktor, fartyg eller luftfartyg	90 öre per liter	51 öre per liter	1 kr 41 öre per liter
	b) annat ändamål än som avses under a	112 kr per 1 000 kg	1 024 kr per 1 000 kg	1 136 kr per 1 000 kg

KN-nr	Slag av bränsle	Skattebelopp		
		Energiskatt	Koldioxidskatt	Summa skatt
5. ur 2711 29 00	Metan som används för			
	a) drift av <i>personbil, lastbil, buss, trafiktraktor, fartyg</i> eller luftfartyg	1 498 kr per 1 000 m ³	725 kr per 1 000 m ³	2 223 kr, 1 000 m ³
	b) annat ändamål än som avses under a	187 kr per 1 000 m ³	725 kr per 1 000 m ³	912 kr per 1 000 m ³
6. 2711 11 00, 2711 21 00	Naturgas som används för			
	a) drift av <i>personbil, lastbil, buss, trafiktraktor, fartyg</i> eller luftfartyg	1 498 kr per 1 000 m ³	725 kr per 1 000 m ³	2 223 kr per 1 000 m ³
	b) annat ändamål än som avses under a	187 kr per 1 000 m ³	725 kr per 1 000 m ³	912 kr per 1 000 m ³
7. 2701, 2702 eller 2704	Kolbränslen	245 kr per 1 000 kg	854 kr per 1 000 kg	1 099 kr per 1 000 kg
8. 2713 11 00- 2713 12 00	Petroleumkoks	245 kr per 1 000 kg	854 kr per 1 000 kg	1 099 kr per 1 000 kg

I fall som avses i 4 kap. 1 § första stycket 7 och andra stycket samt 12 § första stycket 4 och andra stycket tas skatt ut med ett belopp som motsvarar skillnaden mellan de skattebelopp som gäller för bränslets olika användningssätt.

För åren 1996 till och med 1998 skall de i första stycket angivna skattebeloppen räknas om enligt 10 §. Därefter skall skatt betalas med de belopp som gäller vid utgången av år 1998.

Föreslagen lydelse

Energiskatt och koldioxidskatt skall för år 1995, om inte annat följer av andra stycket, betalas för följande bränslen med angivna belopp:

KN-nr	Slag av bränsle	Skattebelopp		
		Energiskatt	Koldioxidskatt	Summa skatt
1. 2710 00 27, 2710 00 29	Bensin, dock inte flygbensin, som			

KN-nr	Slag av bränsle	Skattebelopp		
		Energiskatt	Koldioxidskatt	Summa skatt
eller 2710 00 32	uppfyller krav för			
	a) miljöklass 2	3 kr 22 öre per liter	84 öre per liter	4 kr 06 öre per liter
	b) miljöklass 3	3 kr 28 öre per liter	84 öre per liter	4 kr 12 öre per liter
2. 2710 00 34 eller 2710 00 36	Annan bensin än som avses under 1, dock inte flygbensin	3 kr 81 öre per liter	84 öre per liter	4 kr 65 öre per liter
3. 2710 00 55, 2710 00 69 eller 2710 00 74- 2710 00 78	Eldningsolja, dieselbrännolja, annan fotogen än flygfotogen, m.m. som			
	a) har försetts med märkämmen eller ger mindre än 85 volymprocent destillat vid 350°C,	577 kr per m ³	1 030 kr per m ³	1 607 kr per m ³
	b) inte har försetts med märkämmen och ger minst 85 volymprocent destillat vid 350°C, tillhörig			
	miljöklass 1	1 442 kr per m ³	1 030 kr per m ³	2 472 kr per m ³
	miljöklass 2	1 644 kr per m ³	1 030 kr per m ³	2 674 kr per m ³
	miljöklass 3	1 910 kr per m ³	1 030 kr per m ³	2 940 kr per m ³
4. ur 2711 12 11- 2711 19 00	Gasol som används för			
	a) drift av <i>motor</i> drivet fordon, fartyg eller luftfartyg	90 öre per liter	54 öre per liter	1 kr 44 öre per liter
	b) annat ändamål än som avses under a	112 kr per 1 000 kg	1 080 kr per 1 000 kg	1 192 kr per 1 000 kg
5. ur 2711 29 00	Metan som används för			
	a) drift av <i>motor</i> - drivet fordon, fartyg eller luftfartyg	1 498 kr per 1 000 m ³	770 kr per 1 000 m ³	2 268 kr 1 000 m ³
	b) annat ändamål än som avses under a	187 kr per 1 000 m ³	770 kr per 1 000 m ³	957 kr per 1 000 m ³
6. 2711 11 00, 2711 21 00	Naturgas som används för			

KN-nr	Slag av bränsle	Skattebelopp		
		Energiskatt	Koldioxidskatt	Summa skatt
	a) drift av <i>motor- drivet fordon, fartyg eller luftfartyg</i>	1 498 kr per 1 000 m ³	770 kr per 1 000 m ³	2 268 kr per 1 000 m ³
	b) annat ändamål än som avses under a	187 kr per 1 000 m ³	770 kr per 1 000 m ³	957 kr per 1 000 m ³
7. 2701, 2702 eller 2704	Kolbränslen	245 kr per 1 000 kg	895 kr per 1 000 kg	1 140 kr per 1 000 kg
8. 2713 11 00- 2713 12 00	Petroleumkoks	245 kr per 1 000 kg	895 kr per 1 000 kg	1 140 kr per 1 000 kg

I fall som avses i 4 kap. 1 § första stycket 7 och andra stycket samt 12 § första stycket 4 och andra stycket tas skatt ut med ett belopp som motsvarar skillnaden mellan de skattebelopp som gäller för bränslets olika användningssätt.

För kalenderåret 1996 och efterföljande kalenderår skall de i första stycket angivna skattebeloppen räknas om enligt 10 §.

Lydelse enligt prop. 1994/95:213 Föreslagen lydelse

9 §

Bränsletank som förser motor på *personbil, lastbil, buss eller trafiktraktor som är eller bör vara upp-
tagen i bilregistret eller i militära
fordonsregistret* med bränsle får inte innehålla oljeprodukt som enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 8 § första stycket är försedd med märkämmen. Inte heller bränsletank som förser motor på båt med bränsle får innehålla en sådan oljeprodukt.

Bränsletank som förser motor på *motordrivet fordon* med bränsle får inte innehålla oljeprodukt som enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 8 § första stycket är försedd med märkämmen. Inte heller bränsletank som förser motor på båt med bränsle får innehålla en sådan oljeprodukt.

Bestämmelserna i första stycket gäller även oljeprodukt, från vilken märkämmen som avses i 8 § första stycket har avlägsnats.

Bestämmelserna i första och andra styckena gäller även för fordon som brukas med stöd av saluvagnslicens enligt 38 § bilregisterkungörelsen (1972:599) samt fordon som förts in i landet för att tillfälligt brukas här och inte är registrerat här.

Beskattningsmyndigheten kan medge att bränsletank på båt som disponeras av Försvarmakten, Försvarets materielverk, Kustbevakningen eller annan statlig myndighet får innehålla oljeprodukt som enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 8 § första stycket är försedd med märkämmen. Om det finns särskilda skäl kan sådant medgivande också lämnas för annan båt. Har medgivande lämnats för båt gäller 7 kap. 2 § andra stycket 1 b samt 8 kap. 3 och 4 §§ om avdrag och inköp mot försäkran för bränsle i skepp även för bränsle i sådan båt.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 §

Energiskatt och koldioxidskatt för vart och ett av kalenderåren 1996 till och med 1998 skall betalas med belopp som efter en årlig omräkning motsvarar de i 1 § angivna skattebeloppen multiplicerade med det jämförelsetal, uttryckt i procent, som anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i oktober månad året närmast före det år beräkningen avser och prisläget i oktober 1994.

För år 1996 och efterföljande kalenderår skall energiskatt och koldioxidskatt betalas med belopp som efter en årlig omräkning motsvarar de i 1 § angivna skattebeloppen multiplicerade med det jämförelsetal, uttryckt i procent, som anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i oktober månad året närmast före det år beräkningen avser och prisläget i oktober 1994.

Regeringen fastställer före november månads utgång de omräknade skattebelopp som enligt denna lag skall tas ut för påföljande kalenderår. Beloppen avrundas till hela kronor och ören.

7 kap.

4 §

Avdrag får, i den mån avdrag inte har gjorts enligt 1–3 §§, göras även för energiskatten samt för tre fjärdedelar av koldioxidskatten på annat bränsle än bensin eller oljeprodukter enligt 2 kap. 1 § första stycket 3 b som förbrukats vid tillverkningsprocessen i industriell verksamhet eller för växthusuppvärmning vid yrkesmässig växthusodling.

Avdrag får, i den mån avdrag inte har gjorts enligt 1–3 §§, göras även för energiskatten samt för tre fjärdedelar av koldioxidskatten på bränsle som förbrukats för annat ändamål än drift av motordrivna fordon vid tillverkningsprocessen i industriell verksamhet eller för växthusuppvärmning vid yrkesmässig växthusodling.

I fråga om gasol som förbrukats för drift av stationära motorer får dock avdrag för koldioxidskatt endast göras för den del av skatten som överstiger 350 kronor per 1 000 kilogram.

7 §

Vad som föreskrivs om avdrag för skatt på bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b och bensin tillämpas även på bränsle för vilket motsvarande skatt skall betalas enligt 2 kap. 3 och 4 §§, dock inte flygbensin och flygfotogen.

Vad som föreskrivs om avdrag för skatt på bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b, bensin *och gasol* tillämpas även på bränsle för vilket motsvarande skatt skall betalas enligt 2 kap. 3 och 4 §§, dock inte flygbensin och flygfotogen.

9 kap.

2 §

Om någon som inte är skattskyldig har förbrukat *annat bränsle än sådant som beskattas som bensin eller oljeprodukter enligt 2 kap. 1 § första stycket 3 b* vid tillverkningsprocessen i industriell verksamhet eller för växthusuppvärmning vid yrkesmässig växthusodling, medger beskattningsmyndigheten efter ansökan återbetalning av energiskatten och tre fjärdedelar av koldioxidskatten på bränslet.

Om någon som inte är skattskyldig har förbrukat *bränsle för annat ändamål än drift av motordrivna fordon* vid tillverkningsprocessen i industriell verksamhet eller för växthusuppvärmning vid yrkesmässig växthusodling, medger beskattningsmyndigheten efter ansökan återbetalning av energiskatten och tre fjärdedelar av koldioxidskatten på bränslet. *I fråga om gasol, som förbrukats för drift av stationära motorer får dock återbetalning av koldioxidskatt endast göras med belopp som överstiger 350 kronor per 1 000 kilogram.*

9 §

Har annat bränsle än sådant som beskattas som *bensin eller oljeprodukter enligt 2 kap. 1 § första stycket 3 b* förbrukats vid industriell framställning av produkter av andra mineraliska ämnen än metaller, medger beskattningsmyndigheten efter ansökan att koldioxidskatten på bränslet tas ut med sådant belopp att skatten för den som bedriver framställningen inte överstiger 1,2 procent av de framställda produkternas försäljningsvärde fritt fabrik.

Har annat bränsle än sådant som beskattas som *mineraloljeprodukt* förbrukats för *annat ändamål än drift av motordrivna fordon* vid industriell framställning av produkter av andra mineraliska ämnen än metaller, medger beskattningsmyndigheten efter ansökan att koldioxidskatten på bränslet tas ut med sådant belopp att skatten för den som bedriver framställningen inte överstiger 1,2 procent av de framställda produkternas försäljningsvärde fritt fabrik.

Ansökan om nedsättning enligt första stycket skall omfatta en period om ett kalenderår och skall lämnas in till beskattningsmyndigheten senast inom ett år efter kalenderårets utgång.

10 kap.

4 §

Om oljeprodukter där sådana märkämnena som avses i 2 kap. 8 § första stycket har avlägsnats och för vilka skatt enligt 2 kap. 1 § första stycket 3 b inte betalats, anträffas i annat utrymme än bränsletank som förser motor på *personbil, lastbil, buss, trafiktraktor* eller båt med bränsle och det är uppenbart att oljeprodukterna avsetts för tillförsel till sådan bränsletank i strid mot 2 kap. 9 §, påför beskattningsmyndigheten den som ansvarat för att de nämnda ämnena avlägsnats, skatt med belopp som motsvarar den skatt som skulle ha tagits ut för oljeprodukterna enligt 2 kap. 1 § första stycket 3 b.

Om oljeprodukter där sådana märkämnena som avses i 2 kap. 8 § första stycket har avlägsnats och för vilka skatt enligt 2 kap. 1 § första stycket 3 b inte betalats, anträffas i annat utrymme än bränsletank som förser motor på *motordrivet fordon* eller båt med bränsle och det är uppenbart att oljeprodukterna avsetts för tillförsel till sådan bränsletank i strid mot 2 kap. 9 §, påför beskattningsmyndigheten den som ansvarat för att de nämnda ämnena avlägsnats, skatt med belopp som motsvarar den skatt som skulle ha tagits ut för oljeprodukterna enligt 2 kap. 1 § första stycket 3 b.

5 §

Nuvarande lydelse

En särskild avgift skall betalas för *personbil, lastbil, buss, trafiktraktor* och båt, vars bränsletank innehåller oljeprodukter i strid mot 2 kap. 9 §. Avgiften uppgår för *personbil* och båt till 10 000 kronor. Avgiften beräknas för *lastbilar, bussar* och *trafiktraktorer* på följande sätt.

Skattevikt, kilogram	Avgift, kronor
0- 3 500	10 000
3 501- 10 000	20 000
10 001- 15 000	30 000
15 001- 20 000	40 000
20 001-	50 000

Med skattevikt avses den vikt efter vilken fordonsskatt beräknas enligt fordonsskattelagen (1988:327). Avgiften tas ut för varje tillfälle som bränsletank påträffas med oljeprodukter i strid mot 2 kap. 9 §.

Har avgift påförts någon och skall sådan avgift påföras honom för ytterligare tillfälle inom ett år från det tidigare tillfället, tas avgiften ut med en och en halv gånger det belopp som följer av *första* stycket.

En särskild avgift skall betalas för *motordrivet fordon* och båt, vars bränsletank innehåller oljeprodukter i strid mot 2 kap. 9 §.

Avgiften uppgår för personbil och båt till 10 000 kronor. Avgiften beräknas för lastbilar, bussar, traktorer och tunga terrängvagnar som är registrerade i bilregistret på följande sätt.

Skattevikt, kilogram	Avgift, kronor
0- 3 500	10 000
3 501- 10 000	20 000
10 001- 15 000	30 000
15 001- 20 000	40 000
20 001-	50 000

Med skattevikt avses den vikt efter vilken fordonsskatt beräknas enligt fordonsskattelagen (1988:327). *Avgiften för annat motordrivet fordon än som avses i andra stycket uppgår till 20 000 kronor. Avgiften tas ut för varje tillfälle som bränsletank påträffas med oljeprodukter i strid mot 2 kap. 9 §.*

Har avgift påförts någon och skall sådan avgift påföras honom för ytterligare tillfälle inom ett år från det tidigare tillfället, tas avgiften ut med en och en halv gånger det belopp som följer av *andra eller tredje stycket*.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §

Som ägare av ett fordon anses vid tillämpningen av detta kapitel den som är eller bör vara upptagen i bilregistret som ägare.

I fråga om ett fordon eller en båt som har köpts på kredit med förbehåll om återtaganderätt anses köparen som ägare. Som ägare anses också den som innehar ett fordon eller en båt med nyttjanderätt för bestämd tid om minst ett år. Innehas fordonet eller båten i annat fall med nyttjanderätt, anses nyttjanderättshavaren som ägare, om han har befogenhet att bestämma om förare eller anlitar annan förare än ägaren har utsett.

I fråga om ett fordon eller en båt som har köpts på kredit med förbehåll om återtaganderätt anses vid tillämpningen av detta kapitel köparen som ägare. Som ägare anses också den som innehar ett fordon eller en båt med nyttjanderätt för bestämd tid om minst ett år. Innehas fordonet eller båten i annat fall med nyttjanderätt, anses nyttjanderättshavaren som ägare, om han har befogenhet att bestämma om förare eller anlitar annan förare än ägaren har utsett.

9 §

Tillsynen över efterlevnaden av

Tillsynen över efterlevnaden av

bestämmelserna i detta kapitel skall vad avser *personbil, lastbil, buss och trafiktraktor* utövas av polismyndigheterna samt av tullmyndigheterna vad avser gränskontroll.

Kustbevakningen skall utöva tillsynen av båtar. Polismyndigheterna skall dock utöva sådan tillsyn inom områden som inte övervakas av Kustbevakningen.

bestämmelserna i detta kapitel skall vad avser *motordrivna fordon* utövas av polismyndigheterna samt av tullmyndigheterna vad avser gränskontroll.

11 kap.

3 §

Energiskatten utgör för år 1995

1. 0 öre per kilowattimme för elektrisk kraft som förbrukas i industriell verksamhet i tillverkningsprocessen eller vid yrkesmässig växthusodling,

2. 3,7 öre per kilowattimme för annan elektrisk kraft än som avses under 1 och som förbrukas i kommuner som anges i 4 §,

3. 6,8 öre per kilowattimme för elektrisk kraft som förbrukas för el-, gas-, värme- eller vattenförsörjning i andra kommuner än de som anges i 4 §, och

4. 9,0 öre per kilowattimme för elektrisk kraft som förbrukas i övriga fall.

För åren 1996 till och med 1998 skall de i första stycket angivna skattebeloppen räknas om på det sätt som i fråga om skatt på bränslen anges i 2 kap. 10 §. Belopp som anges i tiondels ören skall dock avrundas till hela tiondels ören. För tiden efter år 1998 skall skatten tas ut med de belopp som gäller vid utgången av detta år.

2. 4,2 öre per kilowattimme för annan elektrisk kraft än som avses under 1 och som förbrukas i kommuner som anges i 4 §,

3. 7,3 öre per kilowattimme för elektrisk kraft som förbrukas för el-, gas-, värme- eller vattenförsörjning i andra kommuner än de som anges i 4 §, och

4. 9,5 öre per kilowattimme för elektrisk kraft som förbrukas i övriga fall.

För kalenderåret 1996 och efterföljande kalenderår skall de i första stycket angivna skattebeloppen räknas om på det sätt som i fråga om skatt på bränslen anges i 2 kap. 10 §. Belopp som anges i tiondels ören skall dock avrundas till hela tiondels ören.

1. Denna lag träder i kraft såvitt avser 2 kap. 10 § och 11 kap. 3 § den 1 januari 1996 och i övrigt den 1 juli 1995. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

2. De gamla skattebeloppen i 2 kap. 1 § första stycket skall dock tillämpas till utgången av år 1995.

3. De nya skattebeloppen i 2 kap. 1 § första stycket och 11 kap. 3 § skall innan de tillämpas den 1 januari 1996 omräknas på sätt som anges i 2 kap. 10 §.

4. Bestämmelserna i 2 kap. 9 § tillämpas i fråga om andra motordrivna fordon än personbilar, lastbilar, bussar och trafiktraktorer först från och med den 1 oktober 1995, utom beträffande fordon som används vid tillverkningsprocessen i industriell verksamhet.

Prop. 1994/95:203

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1982:1201) om skatt på viss elektrisk kraft

Prop. 1994/95:203

Härigenom föreskrivs att 5 § lagen (1982:1201) om skatt på viss elektrisk kraft¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §

Skatten *utgår* med *två* öre per kilowattimme.

Skatten sätts ned med *ett* öre per kilowattimme om kraften har producerats i ett kraftverk som har tagits i drift under åren 1973–1977 och med *två* öre per kilowattimme om den har producerats i ett kraftverk som har tagits i drift senare.

Den skattepliktiga kraften skall mätas vid varje kraftverk.

Skatten *tas ut* med *fyra* öre per kilowattimme.

Skatten sätts ned med *två* öre per kilowattimme om kraften har producerats i ett kraftverk som har tagits i drift under åren 1973–1977 och med *fyra* öre per kilowattimme om den har producerats i ett kraftverk som har tagits i drift senare.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1996. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

¹ Lagen omtryckt 1984:163.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1983:1104) om särskild skatt för elektrisk kraft från kärnkraftverk

Prop. 1994/95:203

Härigenom föreskrivs att 5 § lagen (1983:1104) om särskild skatt för elektrisk kraft från kärnkraftverk¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

	5 §	
Skatten <i>utgår</i> med 0,2 öre per kilowattimme.		Skatten <i>tas ut</i> med 1,2 öre per kilowattimme.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1996. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

¹ Lagen omtryckt 1986:503.
Senaste lydelse av lagens rubrik 1986:503.

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1978:69) om försäljningsskatt på motorfordon

Prop. 1994/95:203

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1978:69) om försäljningsskatt på motorfordon¹

dels att 8 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 8 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

8 §²

Skatten utgår för skattepliktiga personbilar, bussar och lastbilar med belopp som framgår av följande uppställning. Skatten beräknas till helt tiotal kronor så att överskjutande kronor bortfaller.

Fordonsslag	miljöklass 1	miljöklass 2	miljöklass 3
1. personbil	6 kronor 40 öre per kilogram tjänstevikt	6 kronor 40 öre per kilogram tjänstevikt	6 kronor 40 öre per kilogram tjänstevikt, ökat med 2 000 kronor
2. buss			
med en totalvikt av högst 3 500 kilogram	6 kronor 40 öre per kilogram tjänstevikt	6 kronor 40 öre per kilogram tjänstevikt	6 kronor 40 öre per kilogram tjänstevikt, ökat med 2 000 kronor
med en totalvikt överstigande 3 500 kilogram men högst 7 000 kilogram	—	6 000 kronor	20 000 kronor
med en totalvikt överstigande 7 000 kilogram	—	20 000 kronor	65 000 kronor
3. lastbil med skåpkarosseri			
med en totalvikt av högst 3 500 kilogram	6 kronor 40 öre per kilogram tjänstevikt	6 kronor 40 öre per kilogram tjänstevikt	6 kronor 40 öre per kilogram tjänstevikt, ökat med 2 000 kronor
med en totalvikt överstigande 3 500 kilogram men högst 7 000 kilogram	—	6 000 kronor	20 000 kronor
med en totalvikt överstigande 7 000 kilogram	—	20 000 kronor	65 000 kronor

¹ Lagen omtryckt 1984:159.

² Senaste lydelse 1994:1789.

Fordonsslag	miljöklass 1	miljöklass 2	miljöklass 3
4. lastbil utan skåpkarosseri med en totalvikt av högst 3 500 kilogram	4 000 kronor	4 000 kronor	6 000 kronor
med en totalvikt överstigande 3 500 kilogram men högst 7 000 kilogram	—	6 000 kronor	20 000 kronor
med en totalvikt överstigande 7 000 kilogram	—	20 000 kronor	65 000 kronor

Skatten utgår för motorcykel med 1 340 kronor om tjänstevikten inte överstiger 75 kilogram, med 1 760 kronor om tjänstevikten är högre men inte överstiger 160 kilogram, med 2 700 kronor om tjänstevikten är högre än 160 kilogram men inte överstiger 210 kilogram, samt i annat fall med 4 480 kronor.

Föreslagen lydelse

Skatten utgår för skattepliktiga personbilar, bussar och lastbilar med belopp som framgår av följande uppställning. Skatten beräknas till helt tiotal kronor så att överskjutande krontal bortfaller.

Fordonsslag	miljöklass 1	miljöklass 2	miljöklass 3
1. personbil	7 kronor 70 öre per kilogram tjänstevikt	7 kronor 70 öre per kilogram tjänstevikt	7 kronor 70 öre per kilogram tjänstevikt, ökat med 2 400 kronor
2. buss			
med en totalvikt av högst 3 500 kilogram	7 kronor 70 öre per kilogram tjänstevikt	7 kronor 70 öre per kilogram tjänstevikt	7 kronor 70 öre per kilogram tjänstevikt, ökat med 2 400 kronor
med en totalvikt överstigande 3 500 kilogram men högst 7 000 kilogram	—	6 000 kronor	20 000 kronor
med en totalvikt överstigande 7 000 kilogram	—	20 000 kronor	65 000 kronor

Fordonsslag	miljöklass 1	miljöklass 2	miljöklass 3
3. lastbil med skåpkarosseri med en totalvikt av högst 3 500 kilogram	7 kronor 70 öre per kilogram tjänstevikt	7 kronor 70 öre per kilogram tjänstevikt	7 kronor 70 öre per kilogram tjänstevikt, ökat med 2 400 kronor
med en totalvikt överstigande 3 500 kilogram men högst 7 000 kilogram	—	6 000 kronor	20 000 kronor
med en totalvikt överstigande 7 000 kilogram	—	20 000 kronor	65 000 kronor
4. lastbil utan skåpkarosseri med en totalvikt av högst 3 500 kilogram	4 800 kronor	4 800 kronor	7 200 kronor
med en totalvikt överstigande 3 500 kilogram men högst 7 000 kilogram	—	6 000 kronor	20 000 kronor
med en totalvikt överstigande 7 000 kilogram	—	20 000 kronor	65 000 kronor

Skatten utgår för motorcykel med 1 610 kronor om tjänstevikten inte överstiger 75 kilogram, med 2 110 kronor om tjänstevikten är högre men inte överstiger 160 kilogram, med 3 240 kronor om tjänstevikten är högre än 160 kilogram men inte överstiger 210 kilogram, samt i annat fall med 5 380 kronor.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 a §

För fordon som anges i 8 § tas skatten för år 1996 ut med de i den paragrafen angivna beloppen. För tiden efter utgången av år 1996 skall skatten på de fordon som anges i 8 § tas ut med de i paragrafen angivna beloppen, omräknade enligt andra stycket.

För kalenderåret 1997 och efterföljande kalenderår skall skatten tas ut med belopp som efter en

årlig omräkning motsvarar de i 8 § angivna skattebeloppen, multiplicerade med det jämförelsetal, uttryckt i procent, som anger förhållandet mellan prisläget i oktober månad året närmast före det år beräkningen avser och prisläget i oktober 1995.

Regeringen fastställer före november månads utgång de omräknade skattebelopp som enligt denna lag skall tas ut för påföljande kalenderår. Beloppen avrundas till hela kronor och ören.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1996. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1563) om tobaksskatt

Prop. 1994/95:203

Härigenom föreskrivs att 42 § lagen (1994:1563) om tobaksskatt skall ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 1994/95:213   Föreslagen lydelse

42 §

För tobaksvaror som anges i 8 och 37 §§ tas skatten för år 1995 ut med de i dessa paragrafer angivna beloppen. För tiden efter utgången av år 1995 och fram till och med år 1998 skall skatten på de tobaksvaror som anges i 2, 8 och 37 §§ tas ut med de i paragraferna angivna beloppen, omräknade enligt andra stycket. *Därefter skall skatten tas ut med de belopp som gäller vid utgången av år 1998.*

Skatten för vart och ett av kalenderåren 1996 till och med 1998 skall tas ut med belopp som efter en årlig omräkning motsvarar de i 2, 8 och 37 §§ angivna skattebeloppen multiplicerade med det jämförelsetal, uttryckt i procent, som anger förhållandet mellan prisläget i september månad året närmast före det år beräkningen avser och prisläget i september 1994. När det gäller 2 § skall omräkning endast avse styckeskatten.

Regeringen fastställer före oktober månads utgång de omräknade skattebelopp som enligt denna lag skall tas ut för påföljande kalenderår. Beloppen avrundas till hela kronor och ören.

För tobaksvaror som anges i 8 och 37 §§ tas skatten för år 1995 ut med de i dessa paragrafer angivna beloppen. För tiden efter utgången av år 1995 skall skatten på de tobaksvaror som anges i 2, 8 och 37 §§ tas ut med de i paragraferna angivna beloppen, omräknade enligt andra stycket.

För kalenderåret 1996 och efterföljande kalenderår skall skatten tas ut med belopp som efter en årlig omräkning motsvarar de i 2, 8 och 37 §§ angivna skattebeloppen multiplicerade med det jämförelsetal, uttryckt i procent, som anger förhållandet mellan prisläget i september månad året närmast före det år beräkningen avser och prisläget i september 1994. När det gäller 2 § skall omräkning endast avse styckeskatten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1996.

Härigenom föreskrivs att 37 § lagen (1994:1564) om alkoholskatt skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

37 §

För skattepliktiga alkoholvaror tas skatten för år 1995 ut med i 2-6 §§ angivna belopp. För tiden efter utgången av år 1995 och fram till och med år 1998 skall skatten tas ut med belopp som omräknas enligt andra stycket. Därefter skall skatten tas ut med de belopp som gäller vid utgången av år 1998.

Skatten för vart och ett av kalenderåren 1996 till och med 1998 skall tas ut med belopp som efter en årlig omräkning motsvarar de i 2-6 §§ angivna skattebeloppen multiplicerade med det jämförelsetal, uttryckt i procent, som anger förhållandet mellan prisläget i oktober månad året närmast före det år beräkningen avser och prisläget i oktober 1994.

Regeringen fastställer före november månads utgång de omräknade skattebelopp som enligt denna lag skall tas ut för påföljande kalenderår. Beloppen avrundas till hela kronor och ören.

För skattepliktiga alkoholvaror tas skatten för år 1995 ut med i 2-6 §§ angivna belopp. För tiden efter utgången av år 1995 skall skatten tas ut med belopp som omräknas enligt andra stycket.

För kalenderåret 1996 och efterföljande kalenderår skall skatten tas ut med belopp som efter en årlig omräkning motsvarar de i 2-6 §§ angivna skattebeloppen multiplicerade med det jämförelsetal, uttryckt i procent, som anger förhållandet mellan prisläget i oktober månad året närmast före det år beräkningen avser och prisläget i oktober 1994.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1996.

2.7 Förslag till lag om ändring i lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt

Prop. 1994/95:203

Härigenom föreskrivs att 1, 3 och 4 §§ lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Till fastighetsskatt skattepliktiga fastigheter är sådana som vid fastighetstaxeringen betecknats som småhusenhet, hyreshusenhet eller lantbruksenhet om på lantbruksenheten finns vad som vid fastighetstaxeringen betecknas som småhus eller tomtmark för småhus. Från skatteplikt undantas fastighet som året före taxeringsåret inte varit skattepliktig enligt fastighetstaxeringslagen(1979:1152).

Till fastighetsskatt skattepliktiga fastigheter är sådana som vid fastighetstaxeringen betecknats som småhusenhet, hyreshusenhet, *industrienhet inklusive elproduktion* eller lantbruksenhet om på lantbruksenheten finns vad som vid fastighetstaxeringen betecknas som småhus eller tomtmark för småhus. Från skatteplikt undantas fastighet som året före taxeringsåret inte varit skattepliktig enligt fastighetstaxeringslagen (1979:1152).

Utöver vad som sägs i första stycket är sådan privatbostad, som avses i 5 § kommunalskattelagen (1928:370) och som är belägen i utlandet, skattepliktig till fastighetsskatt.

3 §²

Fastighetsskatten utgör för varje beskattningsår

a) 1,7 procent av:

taxeringsvärdet avseende småhusenhet,

det omräknade bostadsbyggnadsvärdet och det omräknade tomtmarksvärdet avseende småhus på lantbruksenhet,

75 procent av marknadsvärdet avseende privatbostad i utlandet,

b) 1,7 procent av:

taxeringsvärdet avseende hyreshusenhet till den del det avser värderingsenhet för bostäder, värderingsenhet för bostäder under uppförande, värderingsenhet avseende tomtmark som hör till dessa bostäder samt annan värderingsenhet avseende tomtmark som är obebyggd.

taxeringsvärdet avseende hyreshusenhet till den del det avser värderingsenhet för bostäder, värderingsenhet för bostäder under uppförande, värderingsenhet avseende tomtmark som hör till dessa bostäder samt annan värderingsenhet avseende tomtmark som är obebyggd,

¹ Senaste lydelse 1992:1593.

² Senaste lydelse 1994:1911.

c) 1,0 procent av:

taxeringsvärdet avseende hyreshusenhet till den del det avser värderingsenhet för lokaler, värderingsenhet för lokaler under uppförande och värderingsenhet avseende tomtmark som hör till dessa lokaler,

d) 0,5 procent av:

taxeringsvärdet avseende industrienhet inklusive elproduktionsenhet.

Innehåller byggnaden på en fastighet, som är belägen i Sverige, bostäder och har byggnaden beräknat värdeår som utgör året före det fastighetstaxeringsår som föregått inkomsttaxeringsåret, utgår dock ingen fastighetsskatt på bostadsdelen för det fastighetstaxeringsåret och de fyra följande kalenderåren och halv fastighetsskatt för de därpå följande fem kalenderåren enligt vad som närmare föreskrivs i femte stycket. Detsamma gäller färdigställd eller ombyggd sådan byggnad, för vilken värdeår inte har åsatts vid ny fastighetstaxering, men som skulle ha åsatts ett värdeår motsvarande året före det fastighetstaxeringsår som föregått inkomsttaxeringsåret, om ny fastighetstaxering då hade företagits.

För fastighet, som avses i 5 § kommunalskattelagen (1928:370), skall fastighetens andel av taxeringsvärdet på sådan samfällighet som avses i 41 a § nämnda lag inräknas i underlaget för fastighetsskatten om samfälligheten utgör en särskild taxeringsenhet.

Har byggnad, som är avsedd för användning under hela året, på grund av eldsvåda eller därmed jämförlig händelse inte kunnat utnyttjas under viss tid eller har i sådan byggnad för uthyrning avsedd lägenhet inte kunnat uthyras, får fastighetsskatten nedsättas med hänsyn till den omfattning, vari byggnaden inte kunnat användas eller uthyras. Har så varit fallet under endast kortare tid av beskattningsåret, skall någon nedsättning dock inte ske.

Om fastighetsskatt skall beräknas enligt olika grunder för skilda delar av fastigheten skall underlaget för beräkningen av fastighetsskatten för dessa delar utgöras av den del av värdet som belöper på respektive fastighetsdel. Den nedsättning av fastighetsskatten som föreskrivs i andra stycket skall såvitt avser småhusenhet beräknas på den del av taxeringsvärdet som belöper på värderingsenhet som avser småhuset med tillhörande tomtmark, om tomtmarken ingår i samma taxeringsenhet som småhuset. Detsamma gäller i tillämpliga delar småhus med tillhörande tomtmark på lantbruksenhet. För hyreshusenhet beräknas nedsättningen på den del av taxeringsvärdet som belöper på värderingsenhet som avser bostäder med tillhörande värderingsenhet tomtmark, om tomtmarken ingår i samma taxeringsenhet som hyreshuset.

4 §³

Bestämmelserna i denna lag om fastighet som är småhusenhet, hyreshusenhet eller lantbruksenhet gäller också beträffande del av fastighet, flera fastigheter eller delar av fastigheter som utgör sådan enhet.

Bestämmelserna i denna lag om fastighet som är småhusenhet, hyreshusenhet, *industrienhet* eller lantbruksenhet gäller också beträffande del av fastighet, flera fastigheter eller delar av fastigheter som utgör sådan enhet.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 1995 och tillämpas första gången vid 1997 års taxering.

2. Äldre bestämmelser i 3 § första stycket gäller i fråga om fastighetsskatt för beskattningsår som har påbörjats före utgången av juni 1995.

³ Senaste lydelse 1984:1078.

Häri genom föreskrivs att punkt 6 av anvisningarna till 46 § kommunalskattelagen (1928:370) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

**Anvisningar
till 46 §**

6.¹ Avdrag för avgift för pensionsförsäkring medges endast om försäkringen ägs av den skattskyldige. Avdrag medges inte om försäkringen förvärvats genom bodelning under äktenskapet utan att mål om äktenskapsskillnad pågått.

Avdraget får, tillsammans med avdrag för sådan inbetalning på pensionssparkonto som avses i punkt 7, inte överstiga summan av

1. den skattskyldiges inkomst av näringsverksamhet som utgör aktiv näringsverksamhet enligt 11 kap. 3 § lagen (1962:381) om allmän försäkring före avdrag enligt punkt 21 av anvisningarna till 23 §, före avdrag för särskild löneskatt på pensionskostnader enligt punkt 23 av anvisningarna till 23 § på sådan pensionsförsäkring som avses i denna anvisningspunkt och på sådan inbetalning på pensionssparkonto som avses i punkt 7 och före avdrag för avsättning för egenavgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter,

2. inkomst av tjänst, med bortseende från sådan intäkt som avses i 32 § 1 mom. första stycket h och i och

3. inkomst ombord enligt lagen (1958:295) om sjömansskatt samt enligt 1 § 2 mom. nämnda lag skattepliktig dagpenning för antingen beskattningsåret eller året närmast dessförinnan

och beräknas med hänsyn till storleken av sådan inkomst. Avdraget får uppgå till högst ett belopp *motsvarande* det basbelopp som enligt lagen om allmän försäkring bestämts för året närmast före taxeringsåret och dessutom i fråga om

och beräknas med hänsyn till storleken av sådan inkomst. Avdraget får uppgå till högst ett belopp *som motsvarar hälften* av det basbelopp som enligt lagen om allmän försäkring bestämts för året närmast före taxeringsåret och dessutom i fråga om

a. inkomst av aktiv näringsverksamhet till sammanlagt högst 25 procent av inkomsten före avdrag enligt punkt 21 av anvisningarna till 23 §, före avdrag för särskild löneskatt på pensionskostnader enligt punkt 23 av anvisningarna till 23 § på sådan pensionsförsäkring som avses i denna anvisningspunkt och på sådan inbetalning på pensionssparkonto som avses i punkt 7 och före avdrag för avsättning för egenavgifter enligt lagen om socialavgifter till den del den inte överstiger tjugo gånger nämnda basbelopp samt högst 20 procent av den del av nyss nämnda inkomst som överstiger tjugo men inte fyrtio gånger nämnda basbelopp,

¹ Senaste lydelse 1993:1542.

b. inkomst av anställning om den skattskyldige helt saknar pensionsrätt i anställning och inte är anställd i ett aktiebolag eller en ekonomisk förening vari han har sådant bestämmande inflytande som avses i punkt 20 e femte stycket av anvisningarna till 23 § till sammanlagt högst 35 procent av inkomsten till den del den inte överstiger tjugo gånger nämnda basbelopp samt högst 25 procent av den del av inkomsten som överstiger tjugo men inte trettio gånger nämnda basbelopp eller

c. annan inkomst av tjänst, med bortseende från sådan intäkt som avses i 32 § 1 mom. första stycket h och i, och inkomst ombord enligt lagen om sjömansskatt samt enligt 1 § 2 mom. nämnda lag skattepliktig dagpenning till högst 10 procent av den del av inkomsten som överstiger tio men inte tjugo gånger samma basbelopp. – Avdrag enligt detta stycke beräknas i sin helhet antingen på inkomst som skall tas upp till beskattning under beskattningsåret eller på inkomst året närmast dessförinnan. Om den skattskyldige har inkomst av aktiv näringsverksamhet från mer än en förvärvskälla får avdrag beräknat enligt detta stycke inte överstiga det avdrag som kunnat göras om inkomsten varit hänförlig till en och samma förvärvskälla. Har den skattskyldige inkomster som kan grunda rätt till avdrag enligt detta stycke både i inkomstslaget näringsverksamhet och som allmänt avdrag skall den del av avdraget som beräknas på ett basbelopp fördelas efter respektive avdragsgrundande inkomsts andel av de sammanlagda avdragsgrundande inkomsterna.

Om särskilda skäl föreligger får skattemyndigheten efter ansökan besluta att avdrag för avgift för pensionsförsäkring respektive inbetalning på pensionssparkonto får medges med högre belopp än som följer av bestämmelserna i föregående stycke. Därvid skall dock följande gälla. För skattskyldig, som redovisar inkomst som är att anse som inkomst endast av tjänst med bortseende från sådan intäkt som avses i 32 § 1 mom. första stycket h och i men som i huvudsak saknar pensionsrätt i anställning, får avdrag medges högst med belopp, beräknat som för skattskyldig som avses i andra stycket b. Har sådan skattskyldig erhållit särskild ersättning i samband med att anställning upphört och har han ej skaffat sig ett betryggande pensionsskydd, får dock avdrag medges med högre

c. annan inkomst av tjänst, med bortseende från sådan intäkt som avses i 32 § 1 mom. första stycket h och i, och inkomst ombord enligt lagen om sjömansskatt samt enligt 1 § 2 mom. nämnda lag skattepliktig dagpenning till högst 5 procent av den del av inkomsten som överstiger tio men inte tjugo gånger samma basbelopp. – Avdrag enligt detta stycke beräknas i sin helhet antingen på inkomst som skall tas upp till beskattning under beskattningsåret eller på inkomst året närmast dessförinnan. Om den skattskyldige har inkomst av aktiv näringsverksamhet från mer än en förvärvskälla får avdrag beräknat enligt detta stycke inte överstiga det avdrag som kunnat göras om inkomsten varit hänförlig till en och samma förvärvskälla. Har den skattskyldige inkomster som kan grunda rätt till avdrag enligt detta stycke både i inkomstslaget näringsverksamhet och som allmänt avdrag skall den del av avdraget som beräknas på ett *halvt* basbelopp fördelas efter respektive avdragsgrundande inkomsts andel av de sammanlagda avdragsgrundande inkomsterna.

belopp. Avdrag som avses i de två närmast föregående meningarna får dock inte beräknas för inkomst som härrör från aktiebolag eller ekonomisk förening vari den skattskyldige har sådant bestämmande inflytande som avses i punkt 20 e femte stycket av anvisningarna till 23 §. Har skattskyldig, som – själv eller genom förmedling av juridisk person – bedrivit näringsverksamhet, upphört med driften i förvärvskällan och har han under verksamhetstiden ej skaffat sig ett betryggande pensionsskydd, får avdrag beräknas även på inkomst av kapital som är hänförlig till försäljning av förvärvskällan före avdraget, på inkomst av passiv näringsverksamhet enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster före avdraget samt på sådan intäkt av tjänst som avses i 32 § 1 mom. första stycket h. Avdraget får i detta fall beräknas med beaktande av det antal år den skattskyldige drivit näringsverksamheten, dock högst för tio år. Hänsyn skall vid bedömningen av avdragets storlek tas till den skattskyldiges övriga pensionsskydd och andra möjligheter till avdrag för avgift och inbetalning som avses i 46 § 2 mom. första stycket 6 och 7. Avdraget får dock inte överstiga ett belopp som för varje år som driften pågått motsvarar tio gånger det basbelopp som enligt lagen om allmän försäkring bestämts för det år driften i förvärvskällan upphört och ej heller summan av de belopp som under beskattningsåret redovisats som inkomst av förvärvskällan i förekommande fall före avdraget, före avdrag för särskild löneskatt på pensionskostnader enligt punkt 23 av anvisningarna till 23 § på sådan pensionsförsäkring som avses i denna anvisningspunkt och på sådan inbetalning på pensionssparkonto som avses i punkt 7 och före avdrag för avsättning för egenavgifter enligt lagen om socialavgifter och sådan inkomst av kapital som är att hänföra till vinst med anledning av överlåtelse av förvärvskällan. Har skattemyndigheten enligt punkt 1 tredje stycket av anvisningarna till 31 § medgivit att dödsbo tar pensionsförsäkring, anger skattemyndigheten det högsta belopp varmed avdrag för avgift för försäkringen får medges. Härvid iakttas i tillämpliga delar bestämmelserna i detta stycke om avdrag för skattskyldig som upphört med driften i en förvärvskälla. Skattemyndighetens beslut i fråga som avses i detta stycke får överklagas hos Riksskatteverket. Riksskatteverkets beslut får inte överklagas.

Har skattskyldig erlagt avgift eller gjort inbetalning som avses i 46 § 2 mom. första stycket 6 och 7 men har avdrag för avgiften eller inbetalningen helt eller delvis inte kunnat utnyttjas enligt bestämmelserna i andra stycket, medges avdrag för ej utnyttjat belopp vid taxering för det påföljande beskattningsåret. Sådant avdrag medges dock inte med belopp som tillsammans med erlagd avgift och gjord inbetalning sistsnämnda år överstiger vad som anges i andra stycket.

Oavsett föreskrifterna i de föregående styckena medges avdrag för avgift eller inbetalning som avses i 46 § 2 mom. första stycket 6 och 7 inte med högre belopp än skillnaden mellan sammanlagda beloppet av inkomster från olika förvärvskällor och övriga avdrag enligt 46 §. Avdrag,

som på grund av vad nu sagts inte kunnat utnyttjas vid taxeringen för det beskattningsår då avgiften betalades eller inbetalningen skedde, får utnyttjas senast vid taxeringen för sjätte beskattningsåret efter betalningsåret. Inte heller i sistnämnda fall får avdraget överstiga vad som återstår sedan övriga avdrag enligt 46 § gjorts.

Om avdrag medges enligt tredje stycket sjätte meningen på grund av att aktier eller andelar i fåmansföretag avyttrats skall avdraget i första hand göras som allmänt avdrag. Avdraget begränsas till ett belopp motsvarande det lägsta av den del av vinsten vid avyttringen som tas upp som intäkt av tjänst och inkomsten av tjänst före avdraget. Till den del avdraget inte kan utnyttjas som allmänt avdrag får avdrag göras i inkomstslaget kapital enligt 3 § 2 mom. sjätte stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt. I det fall avdrag medges på grund av att andelar i fåmansägt handelsbolag avyttrats skall avdrag göras i inkomstslaget kapital enligt 3 § 2 mom. sjätte stycket lagen om statlig inkomstskatt.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1995 och tillämpas första gången vid 1996 års taxering. Äldre föreskrifter gäller alljämt för avgift för pensionsförsäkring som betalats respektive inbetalning på pensionsspar-konto som gjorts före den 8 april 1995. I fråga om avgifter som erlagts och inbetalningar som gjorts senare under år 1995 medges avdrag till den del avdragsutrymmet beräknat enligt de nya reglerna överstiger avdraget för avgifter som erlagts respektive inbetalningar som gjorts före den 8 april 1995. Lagen inskränker inte tillämpligheten av övergångsbestämmelserna i lagen (1975:1348) om ikraftträdande av lagen (1975:1347) om ändring i kommunalskattelagen (1928:370).

Regeringen har tidigare aviserat vissa skattehöjningar för att finansiera vårt medlemskap i Europeiska unionen. I propositionen behandlas de konkreta förslagen till inkomstförstärkningar.

Utformningen av författningsförslagen har skett i samråd med Riksskatteverket.

Lagrådet

Förslaget till övergångsbestämmelser till de nya reglerna om avdragsrätt för privat pensionssparande i kommunalskattelagen (1928:370) är i och för sig av sådan beskaffenhet att Lagrådets yttrande normalt bör inhämtas. En lagrådsgranskning skulle emellertid fördröja avlämnandet av propositionen så att det inte vore möjligt att åstadkomma en avslutad riksdagsbehandling under våren. Det innebär att Lagrådets hörande skulle fördröja lagstiftningsfrågans behandling så att avsevärt men skulle uppkomma. Förslagen i övrigt är av sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse. Yttrande från Lagrådet har därför inte inhämtats.

4 Inledning

I två propositioner presenterade för riksdagen under hösten 1994 har regeringen redovisat de principer som bör gälla för att finansiera vårt medlemskap i EU. Avgiften beräknas långsiktigt öka de offentliga utgifterna med ca 20 miljarder kr. I den uppgörelse regeringen gjorde med Vänsterpartiet i november 1994 las fast att drygt 12 miljarder kr skulle finansieras genom inkomstförstärkningar. I årets finansplan har regeringen vidare uttalat att ytterligare 1,7 miljarder kr av avgiften skall finansieras genom skattehöjningar.

I den senare av höstens EU-propositioner (prop. 1994/95:122) har regeringen som ett led i finansieringen föreslagit ett återinförande av den allmänna löneavgiften. Detta medför tillsammans med andra under hösten föreslagna och beslutade förändringar av dels mervärdesskatten och vissa punktskatter, dels vissa skatter på gödsel- och bekämpningsmedel, en inkomstförstärkning för offentlig sektor med 7,5 miljarder kr år 1998. Således återstår ca 6,5 miljarder kr att finansiera genom inkomstförstärkningar. Regeringen lämnar genom denna proposition förslag som uppfyller kraven på återstående finansiering.

I den diskussion som följt efter de i november aviserade förslagen har det hävdats att preciserade förslag till finansiering av den svenska medlemskapsavgiften skulle bygga på en idé om öronmärkning av vissa skatteintäkter. Avgiften borde i stället finansieras inom ramen för det ordinarie budgetarbetet.

För det första kan påpekas att det i teknisk mening inte är fråga om öronmärkta skatter. De redovisas i statsbudgeten på samma sätt som andra skatteintäkter och är inte specialdestinerade.

Till den del kritikerna med hänvisning till det ordinarie budgetarbetet vill undgå att ange preciserade förslag för att finansiera den omedelbara försvagning av de offentliga finanserna som följer av medlemsavgiften anser regeringen att detta inte är en hållbar linje. Inte heller hänvisningar till positiva effekter av ett svenskt medlemskap och de budgetförstärkningar som indirekt kan följa av en förbättrad svensk ekonomi, även om sådana är sannolika på lite längre sikt, kan godtas. I det allvariga statsfinansiella läget finns inget utrymme att förlita sig på olika slag av dynamiska effekter, som är svårkvantifierade och som särskilt inte kan preciseras tidsmässigt.

Vid prövningen av olika förslag har hänsyn tagits till de allmänekonomiska effekterna. Vidare har kompletterande mål för skattepolitiken beaktats. Till sådana mål hör önskemålen om en enhetlig beskattning (jfr 1990 års skattereform) och att beskattningen bör utformas så att olika snedvridningar begränsas.

Vi återkommer senare i propositionen till våra förslag i detalj och redovisar här den allmänna inriktningen. Till en betydande del (2,9 miljarder kr) sker finansieringen genom en breddning av underlaget för *fastighetsskatt*. Vi föreslår att fastighetsskatten för s.k. kommersiella lokaler återinförs, dock på en lägre nivå än tidigare (1,0 %). Vidare införs en fastighetsskatt om 0,5 % på industrifastigheter.

Den andra gruppen av åtgärder gäller *energi- och miljörelaterade skatter* (sammanlagt 2,7 miljarder kr). Sålunda föreslås höjd energiskatt på bränsle som förbrukas i jordbrukstraktorer, motorredskap och terrängmotorfordon. Vidare föreslås en generell höjning av koldioxidskatten på alla bränslen och en höjning av vattenkraftsskatten och kärnkraftsskatten. Som en konsekvens av den höjda koldioxidskatten föreslås också en höjning av energiskatten på elektrisk kraft. Slutligen kommer senare att föreslås en särskild skatt på s.k. naturgrus.

Vidare föreslås en begränsning av rätten till avdrag för pensionsförsäkringspremier (0,9 miljarder kr).

Slutligen föreslås en höjning och en efterföljande indexering av försäljningsskatten på motorfordon (0,5 miljarder kr). Vidare föreslås den nu gällande tidsbegränsningen av indexeringen av energiskatten, alkoholskatten och tobaksskatten slopad.

5 Höjd skatt på bränsle som förbrukas i vissa motordrivna fordon

Regeringens förslag: Den högre energiskatten skall tas ut för olja som används i samtliga motordrivna fordon. Motsvarande skall gälla för gasol, metan och naturgas.

Bakgrunden till regeringens förslag: I samband med att kilometer-skatten upphävdes den 1 oktober 1993 infördes vid sidan av redan utgående energi- och koldioxidskatt en särskild skatt på den dieselolja som förbrukades i dieseldrivna personbilar, lastbilar och bussar. Tidigare gjordes ingen skillnad i beskattningshänseende mellan eldningsolja och dieselolja. Skatten utgick således med samma belopp. För att få en miljöstyrning på dieselolja differentierades skatten den 1 januari 1991 så att skatteuttaget varierade beroende på oljans miljöegenskaper. Eftersom det då inte gjordes någon skillnad på eldningsolja och dieselolja kom differentieringen att omfatta all olja. Den 1 juli 1994 flyttades miljöklassindelningen från den allmänna energiskatten till dieseloljeskatten. Detta innebar att miljöklassindelningen enbart kom att omfatta bränsle som användes för drift av personbilar, lastbilar och bussar. Bakgrunden till ändringen var att det samtidigt med införandet av dieseloljeskatt också hade införts ett märkningssystem för att kunna skilja på olja för olika användningsområden. Därmed kunde miljöklassificeringen begränsas till den olja som användes för fordonsdrift såsom avsikten var redan vid införandet av miljöklassindelningen.

Den 1 januari 1995 ersattes tidigare punktskattelagar på i princip hela energiområdet med en ny lag (1994:1776) om skatt på energi. I den nya lagen har den särskilda dieseloljeskatten ersatts med en högre nivå av energiskatten. Den högre energiskatten tas ut för olja som används för drift av personbilar, bussar, lastbilar och trafiktraktorer som är eller bör vara upptagna i bilregistret eller i det militära fordonsregistret. Terminaltraktorer samt jordbrukstraktorer som tillfälligt används på sådant sätt att de klassas som trafiktraktorer får dock även fortsättningsvis drivas med lågbeskattad olja. Andra motordrivna fordon än de nu nämnda får också drivas med lågbeskattad olja.

Från den 1 januari 1995 har energiskatten differentierats också på sådan metan och naturgas som används för fordonsdrift respektive annan användning. Den högre skattesatsen på dessa bränslen gäller för samma krets av fordon som beträffande oljeprodukter. Motsvarande anpassning har gjorts av användningsområdet för högbeskattad gasol.

Den högre energiskatten för oljeprodukter, som tillämpas vid användning i personbilar, lastbilar, bussar och trafiktraktorer, uppgår till 1 442 kr för bränsle hänförligt till miljöklass 1, 1 644 kr för bränsle hänförligt till miljöklass 2 och 1 910 kr för bränsle hänförligt till miljöklass 3, allt räknat per m³. Den lägre energiskatten tas ut med 577 kr per m³ och tillämpas vid användning av olja för annan motordrift samt för uppvärmning. Koldioxidskatten på eldningsolja och dieselolja utgår med ett enhetligt belopp om 982 kr per m³.

Den högre energiskattesatsen för gasol är 90 öre per liter, medan motsvarande skattesats för metan och naturgas är 1 498 kr per 1 000 m³. De lägre energiskattesatserna för gasol samt metan och naturgas är 112 kr per 1 000 kg respektive 187 kr per 1 000 m³. Även här tillkommer koldioxidskatt.

Skälen för regeringens förslag: En enhetlig skattesats på all användning av olja skulle undanröja en mängd praktiska problem i tillämpningen men samtidigt leda till kraftigt höjda, icke önskvärda, boendekostnader. Den nu aktuella förändringen bör därför endast omfatta olja som används för fordonsdrift. Något bärkraftigt skäl till att fortsättningsvis differentiera energiskatten mellan användning i olika fordon finns inte. I likhet med vad som redan gäller beträffande koldioxidskatten bör all olja som används för fordonsdrift beskattas på samma sätt.

Den lägre energiskatten på olja bör enbart tas ut för olja som används för uppvärmning och för drift av stationära motorer. Den högre energiskatten skall således tas ut för olja som används för drift av samtliga motordrivna fordon. I förhållande till de nuvarande bestämmelserna i lagen om skatt på energi innebär detta en utvidgning, så till vida att även jordbrukstraktorer, motorredskap och terrängmotorfordon kommer att omfattas av skyldigheten att använda högbeskattad olja. Kopplingen till att ett fordon är eller bör vara registrerat i bilregistret eller i det militära fordonsregistret kan slopas eftersom alla motordrivna fordon skall drivas med högbeskattad olja, oavsett om de omfattas av registreringsplikt eller inte. Även användningsområdet för högbeskattad gasol, metan och naturgas bör avse samtliga motordrivna fordon. Anledning saknas också att särskilt undanta terminaltraktorer från den allmänna reglering som skall gälla för motordrivna fordon. Även i dessa fordon skall alltså högbeskattat bränsle användas.

Förslaget innebär att skatten på den olja som används i samtliga motordrivna fordon kommer att vara differentierad med hänsyn till miljöegenskaper dvs. omfattas av indelningen i miljöklasser. Härigenom kommer det framgent att finnas en miljöstyrning via skattesystemet även för olja som används i fordon som i dag inte omfattas av miljöklasssystemet exempelvis för bränsle som förbrukas i jordbrukstraktorer, motorredskap och terrängmotorfordon. Den av riksdagen beslutade målsättningen att åstadkomma en sådan miljöstyrning också beträffande arbetsfordon uppfylls således (jfr bet. 1993/94:SkU25).

Fordon som inom tillverkningsindustrin används för transporter inom arbetsstället har enligt Riksskatteverket ansetts tillhöra hjälpverksamhet till industriell verksamhet och det bränsle som förbrukats i sådan verksamhet har därför omfattats av de skattelättnader som gäller för bränsleförbrukning inom industriell tillverkning. Dessa skattelättnader innebär att ingen energiskatt tas ut och att koldioxidskatten uppgår till en fjärdedel av den allmänna nivån. Eftersom syftet med den nu föreslagna åtgärden är att samtliga motordrivna fordon skall drivas med högbeskattat bränsle och – vad gäller oljeprodukter – därmed omfattas av miljöstyrningen skall detta även gälla för fordon som används vid industriell tillverkning. Förslaget innebär alltså att de generella skattelättnader som gäller vid industriell tillverkning inte till någon del kan tillämpas på bränsle som används i motordrivna fordon. Allt bränsle som används för drift av motordrivna fordon skall således även inom industrin omfattas av den enhetliga skatten för fordonsbränsle.

Det är angeläget att denna förändring av beskattningen av bränsle som används för drift av motordrivna fordon kommer till stånd så snart som möjligt och att riksdagens krav på en miljöstyrning via skattesystemet därmed kan tillgodoses. Det är synnerligen lämpligt att det sker den 1 juli 1995 i samband med att det tillfälliga kompensationsystemet på oljeområdet upphör att gälla. Den föreslagna regleringen, som alltså medför att omärkt olja skall användas i samtliga motordrivna fordon, kan dock medföra vissa praktiska problem för näringsidkare inom främst lant- och skogsbruk som av praktiska skäl i anslutning till arbetsstället lagrat sådan märkt olja som hittills varit tillåten för användning i jordbrukstraktorer, terrängmotorfordon och motorredskap. Vidare är det vanligt att bränsletankarna på skördetröskor och andra motorredskap som används endast sommartid vid slutet av säsongen fylls med olja i syfte att minska kondensbildningen.

För att minimera de angivna problemen bör de nya reglerna såvitt gäller jordbrukstraktorer, motorredskap och terrängmotorfordon som inte används vid tillverkningsprocessen i industriell verksamhet tillämpas först fr.o.m. den 1 oktober 1995. Detta ger berörda förbrukare en lagom lång övergångstid att förbruka lagrad märkt olja i de aktuella fordonsslagen.

Förslaget föranleder ändringar i lagen om skatt på energi. Dessa kommenteras närmare i författningskommentaren.

6 Höjning av koldioxidskatten på bränslen och energiskatten på elektrisk kraft

Regeringens förslag: Koldioxidskatten höjs för samtliga bränsleslag till att motsvara 36 öre per kg utsläppt koldioxid. En motsvarande höjning föreslås för energiskatten på elektrisk kraft.

Bakgrunden till regeringens förslag: Koldioxidskatt tas vid sidan av energiskatten ut för samtliga skattepliktiga bränslen. Energiskatten på elektrisk kraft är differentierad med hänsyn till slag av förbrukning. Skatten tas ut med belopp som framgår av tabell 6.2.

Riksdagen har beslutat att skattesatserna för energiskatten och koldioxidskatten t.o.m. år 1998 årligen utan riksdagens medverkan skall räknas om med hänsyn tagen till den allmänna prisutvecklingen. Denna automatiska uppräknings skall första gången göras hösten 1995 för skatteuttaget under år 1996.

Skälen för regeringens förslag: Koldioxidskatten utgör ett av de viktigare miljörelaterade inslagen i skattesystemet. I EU-finansieringen ingår bl.a. en höjning av koldioxidskatten för industrin från en fjärdedel till hälften av den generella nivån. En sådan höjning kräver dock ett samtidigt införande av utökade nedsättningsmöjligheter för energiintensiva företag om inte motsvarande beskattning införs samtidigt i våra kon-

kurrentländer. Sådana regler kan emellertid komma i konflikt med gemensamhetsreglerna och kräver därför djupare analyser. Innan slutlig ställning kan tas angående utformningen av industrins energibesättning bör EU-finansieringen förstärkas genom en generell höjning av koldioxidskatten så att den uppgår till i genomsnitt 36 öre per kg utsläppt koldioxid för de direkt skattepliktiga bränsleslagen. För de sektorer som berörs av reduceringsregeln blir skatteuttaget 9 öre per kg utsläppt koldioxid. Detta innebär att koldioxidskatten föreslås tas ut med belopp som framgår av tabell 6.1.

Frågan om att höja koldioxidskatten för industrin utöver vad som föreslås i denna proposition bör som framgått ovan emellertid utredas vidare. Också detta arbete skall utföras på ett sådant sätt att förändringarna i beskattningen skall kunna träda i kraft den 1 januari 1996. Inom ramen för detta arbete skall den energiintensiva industrins förmåga att bära en höjd koldioxidbesättning analyseras. Frågan om att växla fastighetsskatten för industrin, inklusive elproduktionsenheter, mot ytterligare höjd koldioxidbesättning skall likaså prövas.

Tabell 6.1 Koldioxidskatt på bränslen

Slag av bränsle	Nuvarande skattebelopp	Föreslaget skattebelopp
Bensin	79 öre per liter	84 öre per liter
Eldningsolja, dieselbrännolja, annan fotogen än flygfotogen m.m.	982 kr per m ³	1 030 kr per m ³
Gasol som används för a) drift av motordrivet fordon ¹ , fartyg eller luftfartyg	51 öre per liter	54 öre per liter
b) annat ändamål än som avses under a)	1 024 kr per 1 000 kg	1 080 kr per 1 000 kg
Metan och naturgas	725 kr per 1 000 m ³	770 kr per 1 000 m ³
Kolbränslen och petroleumkoks	854 kr per 1 000 kg	895 kr per 1 000 kg

¹ Enligt nuvarande bestämmelser tas skatten ut med 51 öre per liter ut för gasol som används för drift av personbil, lastbil, buss, trafiktraktor, fartyg eller luftfartyg. Regeringen föreslår dock i denna proposition att användningsområdet ändras till att avse samtliga motordrivna fordon (se avsnitt 5).

För att inte kostnadsrelationen mellan oljeuppvärmning och eluppvärmning i bostadssektorn skall förändras bör skatten på elkraft samtidigt höjas med 0,5 öre per kWh. De föreslagna skattebeloppen framgår av tabell 6.2.

Tabell 6.2 Energiskatt på elektrisk kraft, öre per kWh

Slag av förbrukning	Nuvarande skattebelopp	Förslaget skattebelopp
1. Vid tillverkningsprocessen i industriell verksamhet eller vid yrkesmässig växthusodling	0	0
2. Annan förbrukning än under 1 som äger rum i vissa kommuner i norra Sverige	3,7	4,2
3. El-, gas-, värme- eller vattenförsörjning i andra kommuner än de som avses under 2	6,8	7,3
4. Övrig förbrukning	9,0	9,5

Förslaget till koldioxidskattehöjning och höjning av skatten på elkraft föranleder ändring av 2 kap. 1 § och 11 kap. 3 § lagen (1994:1776) om skatt på energi. Ändringarna bör träda i kraft den 1 januari 1996. Den indexering av skattebeloppen som följer av riksdagens tidigare beslut innebär att regeringen i november 1995 skall besluta om skatteuttaget för kalenderåret 1996. Denna "automatiska" omräkning bör ske oberoende av de nu föreslagna skattehöjningarna, vilket innebär att regeringen bör utgå från de föreslagna skattebeloppen och räkna om dessa med hänsyn tagen till förändringar av konsumentprisindex (KPI) under den senaste tolv månadersperioden. De skattebelopp som skall betalas fr.o.m. den 1 januari 1996 kan således inte nu exakt anges, utan blir kända först då regeringen beslutar om nya skattesatser baserat på KPI-förändringen sedan oktober 1994 och fram till oktober 1995. De skattesatser som kommer att gälla under år 1996 på bränslen och elkraften kommer att framgå av en särskild förordning som beslutas av regeringen före november månads utgång 1995.

7 Beskattningen av gasol som förbrukas i stationära motorer

Regeringens förslag: För gasol som inom tillverkningsindustrin förbrukas i stationära motorer skall koldioxidskatten utgå med den minimiskattenivå som gäller inom EU, nämligen 350 kronor per 1 000 kg.

Skälen för regeringens förslag: Enligt gemenskapsrätten gäller skilda minimiskattesatser för gasol beroende på användningsområde. Minimiskattesatsen för uppvärmningsändamål är 0 ECU, medan den är

36 ECU per 1 000 kg för sådana ändamål som anges i artikel 8.3 i direktiv 92/81/EEG av den 19 oktober 1992 om harmonisering av strukturerna för punktskatter på mineraloljor. Den sistnämnda minimiskattenivån motsvarar ca 350 kr per 1 000 kg (växelkurs 1 ECU = 9,70 SEK). Enligt den svenska lagen om skatt på energi betalas i dag för gasol som förbrukas vid tillverkningsprocessen i industriell verksamhet ingen energiskatt och en koldioxidskatt som uppgår till en fjärdedel av den allmänna nivån, eller 256 kr per 1 000 kg.

De användningsområden som avses i artikel 8.3 är

- a) stationära motorer,
- b) anläggningar och maskiner som används vid byggnadsarbeten, väg- och vattenbyggnad och offentliga arbeten samt
- c) fordon som är avsedda att användas utanför allmän väg.

Som framgått av avsnitt 5 föreslår regeringen att användningsområdet för högbeskattad gasol skall utvidgas till att avse förbrukning i samtliga motordrivna fordon. Den högre skattesatsen för gasol överstiger därmed EU:s minimiskattenivå för ändamål som avses i artikel 8.3. En anpassning till gemenskapsrätten kräver dock att minimiskattenivån även iakttas vad gäller tillverkningsindustrins beskattning av sådan gasol som används i stationära motorer. En sådan anpassning bör lämpligen ske genom att tillverkningsindustrins generellt lägre koldioxidskattesats om en fjärdedel av den allmänna nivån frångås vad gäller den aktuella gasolförbrukningen och att koldioxidskatten i dessa fall i stället bestäms till 350 kr per 1 000 kg.

Förslaget föranleder ändring i 7 kap. 4 § och 9 kap. 2 § lagen (1994:1776) om skatt på energi. Ändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt. Det kan lämpligen ske den 1 juli 1995.

8 Den särskilda nedsättningsregeln för energiintensiv industri

Regeringens förslag: Nuvarande möjlighet till nedsättning av koldioxidskatten för viss energiintensiv industri slopas för mineraloljeprodukter.

Bakgrunden till regeringens förslag: Utöver de generella skattelättnader som gäller för bränsleförbrukning inom tillverkningsindustrin finns en möjlighet till ytterligare nedsättning av koldioxidskatten för den energiintensiva industrin (den s.k. 1,2%-regeln). Beskattningsmyndigheten får således på ansökan medge att koldioxidskatt på bränslen som förbrukas vid industriell tillverkning av produkter av andra mineraliska ämnen än metaller inte överstiger 1,2 % av de tillverkade produkternas försäljningsvärde. Ca 10 företag inom framför allt cement- och kalkindustrin är berättigade till sådan nedsättning för år 1994.

Skälen för regeringens förslag: Gemenskapsrätten innehåller regler om harmoniserad beskattning av mineraloljor. Det har ifrågasatts om den svenska 1,2 %-regeln i nuvarande utformning är förenlig med gemenskapsrätten. Som tidigare redovisats i propositionen skall industrins koldioxidbeskattning och nedsättningsregler bli föremål för djupare analyser. Då det är mindre lämpligt att föra frågan om nedsättningsreglernas utformning till gemenskapsinstitutionerna innan detta analysarbete slutförts bör nedsättningen för mineraloljeprodukter tills vidare slopas. Gemenskapsrätten hindrar dock inte att 1,2 %-regeln behålls för bränslen som inte omfattas av mineraloljeskattedirektivet dvs. kolbränslen och naturgas. Denna nedsättningsmöjlighet bör därför, i avvaktan på att en gemensam koldioxidbeskattning införs inom EU, tills vidare finnas kvar.

Förslaget föranleder ändring i 9 kap. 9 § lagen (1994:1776) om skatt på energi. Denna bör träda i kraft så snart som möjligt. Detta kan lämpligen ske den 1 juli 1995.

9 Höjd skatt på elektrisk kraft från äldre vattenkraftverk och kärnkraftverk

Regeringens förslag: Produktionsskatterna på elektrisk kraft från äldre vattenkraftverk och kärnkraftverk höjs.

Bakgrunden till regeringens förslag: Energiskatt enligt lagen (1994:1776) om skatt på energi tas ut i samband med leverans eller förbrukning av elektrisk kraft. Härutöver tas dock i vissa fall ut skatt på elektrisk kraft även i samband med produktionen av kraften.

Den som inom landet framställer elektrisk kraft i ett vattenkraftverk med en installerad generatoreffekt av minst 1 500 kW är skyldig att betala en särskild skatt på den levererade elkraften. Skatten tas ut med två öre per kWh, men sätts dock ner med ett öre per kWh om kraften producerats i ett kraftverk som tagits i drift under åren 1973–1977 och med två öre per kWh om den producerats i ett kraftverk som har tagits i drift senare. En annan skatt tas ut med 0,2 öre per kWh för elektrisk kraft som inom landet framställs i ett kärnkraftverk. De nu nämnda skatterna regleras i lagen (1982:1201) om skatt på viss elektrisk kraft respektive i lagen (1983:1104) om särskild skatt för elektrisk kraft från kärnkraftverk.

Skälen för regeringens förslag: Produktionsskatterna på elektrisk kraft har varit oförändrade alltsedan införandet. I EU-finansieringen ingår bl. a. att dessa skatter skall höjas. För den särskilda skatten som tas ut på elkraft som framställs i äldre vattenkraftverk föreslås en höjning från två till fyra öre per kWh, med motsvarande nedsättning vad gäller produktion från yngre kraftverk som nu, dvs. med två respektive fyra öre per kWh.

Skatten från kärnkraftproducerad elkraft föreslås höjd med ett öre från 0,2 till 1,2 öre per kWh.

Skattehöjningarna föranleder ändringar i 5 § lagen om skatt på viss elektrisk kraft och 5 § lagen om särskild skatt för elektrisk kraft från kärnkraftverk. Dessa ändringar bör träda i kraft den 1 januari 1996.

Det har under beredningen av detta ärende förts fram önskemål om att vattenkraftsskatten i sin helhet skall ersättas med en fastighetsskatt i enlighet med ett tidigare presenterat utredningsförslag (SOU 1991:8). Det är angeläget att detta förslag prövas på nytt. Prövningen bör ske inom regeringskansliet med sikte på att, om det anses önskvärt, förslag om en fastighetsskatt skall kunna läggas fram för riksdagen i sådan tid att den nya skatten träder i kraft den 1 januari 1996.

10 Höjning av försäljningsskatten på motorfordon

Regeringens förslag: Försäljningsskatten på personbilar samt bussar och lastbilar med en totalvikt av högst 3 500 kilogram samt motorcyklar höjs med tjugo procent.

Bakgrunden till regeringens förslag: Försäljningsskatt tas ut på personbilar, bussar och lastbilar samt på motorcyklar enligt lagen (1978:69) om försäljningsskatt på motorfordon. Skatten tas ut då fordonet första gången registreras i bilregistret.

Försäljningsskatt tas ut för alla personbilar, för bussar med en totalvikt av högst 3 500 kilogram samt övriga bussar om de är försedda med dieselmotor och om de hänförs till miljöklass 2 eller 3, lastbilar med en totalvikt av högst 3 500 kilogram och lastbilar med en totalvikt som överstiger 3 500 kilogram om de är försedda med dieselmotor och om de hänförs till miljöklass 2 eller 3, samt motorcyklar. Fordon som enligt bilregistret är av en årsmodell som är trettio år eller äldre är inte skattepliktiga.

Skatten beräknas efter fordonets tjänstevikt, för tyngre fordon totalvikt, och påverkas av vilken av de tre miljöklasserna fordonet hänförs till.

För personbilar utgår försäljningsskatten med 6 kr 40 öre per kilogram tjänstevikt. För fordon i miljöklass 1 och 2 görs inga tillägg eller avdrag, för fordon i miljöklass 3 ökas skatten med 2 000 kr. Samma regler gäller för lastbil med skåpkarosseri och buss om totalvikten är högst 3 500 kilogram. För lastbilar utan skåpkarosseri uppgår skatten i klass 1 och 2 till 4 000 kr och i klass 3 till 6 000 kr. För dieseldrivna lastbilar och bussar med en totalvikt över 3 500 kilogram utgår ingen försäljningsskatt för fordon i miljöklass 1. Om totalvikten är högst 7 000 kilogram tas skatt ut i miljöklass 2 med 6 000 kr och i miljöklass 3 med 20 000 kr. Vid högre vikt är skatten i stället 20 000 kr respektive 65 000 kr. Skatten

för motorcyklar utgår med mellan 1 340 kr och 4 480 kr beroende på tjänstevikten.

Skälen för regeringens förslag: För lätta fordon samt för motorcyklar har skatteuttaget i princip varit oförändrat sedan år 1987. En uppräknig av skattesatserna för dessa fordon bör ske med 20 procent. Uppräkningen bör dock endast omfatta fordon vars totalvikt är högst 3 500 kilogram. För fordon med en totalvikt överstigande 3 500 kilogram bör ingen uppräknig ske eftersom dessa skattesatser nyligen justerats. Förslaget föranleder en ändring i 8 § lagen (1978:69) om försäljningsskatt på motorfordon som bör träda i kraft den 1 januari 1996.

11 Indexering av vissa punktskatter

Regeringens förslag: Den värdesäkring av skatten på tobak, alkohol och energi som nu gäller utvidgas till att omfatta också försäljningsskatten på motorfordon. Den nu gällande tidsbegränsningen av indexeringen till år 1998 slopas.

Skälen för regeringens förslag: För att värdesäkra vissa punktskattein-täkter beslöts under hösten 1993 om en indexering av skatten på tobak, alkohol och energi. Beslutet innebar att skattesatserna årligen skall omräknas, utan riksdagens medverkan, så att skattesatserna följer den allmänna prisutvecklingen. (prop. 1993/94:25, bet. 1993/94:FiU1, rskr. 1993/94:100, SFS 1993:1508, 1512–1513). Motsvarande regler infördes i de nya lagarna om skatt på tobak, alkohol och energi som trädde i kraft den 1 januari 1995 (SFS 1994:1563, 1564 och 1776). Den allmänna prisutvecklingen skall mätas genom förändringar i prisläget i oktober året närmast före det år beräkningen avser och prisläget i oktober 1994. Regeringen skall före november månads utgång fastställa de omräknade skattebeloppen som skall tas ut under påföljande år. I prop. 1994/95:213 om ändringar av vissa förfaranderegler m.m. för punktskatter har jämförelsetidpunkten av praktiska skäl föreslagits framflyttad från oktober till september beträffande tobaksskatten.

Av de punktskatter som tas ut som en styckeskatt bör nu även försäljningsskatten indexeras.

Vid indexering av försäljningsskatten bör samma metod väljas som använts vid indexering av de andra punktskatterna. Det innebär att indexeringen knyts till förändringen i konsumentprisindex (KPI).

Indexeringen bör första gången göras för skatteuttaget under år 1997. Den allmänna prisutvecklingen skall mätas genom förändringar i prisläget i oktober månad året närmast före det år beräkningen avser och prisläget i oktober 1995.

Regeringen bör, på samma sätt som görs för de ovan uppräknade punktskatterna, årligen göra den matematiska beräkningen och den bör

fastställas i en särskild förordning som regeringen utfärdar före november månads utgång.

I besluten om indexering hösten 1993 ingick också en tidsbegränsning av indexeringen fram till och med kalenderåret 1998. En sådan tidsbegränsning är dock inte sakligt motiverad och bör därför utgå ur lagarna om skatt på tobak, alkohol och energi. Det innebär att indexeringen gäller under obegränsad tid.

Förslaget föranleder förändringar i 2 kap. 1 och 10 §§ samt 11 kap. 3 § lagen (1994:1776) om skatt på energi, 42 § lagen (1994:1563) om tobaksskatt och 37 § lagen (1994:1564) om alkoholskatt samt en ny 8 a § i lagen (1978:69) om försäljningsskatt på motorfordon. Ändringarna bör träda i kraft den 1 januari 1996.

12 Breddat underlag för uttag av fastighetsskatt

Regeringens förslag: Fastighetsskatt tas ut med 1,0 % av taxeringsvärdet avseende hyreshusenhet till den del det avser värderingsenhet för lokaler, värderingsenhet för lokaler under uppförande och värderingsenhet avseende tomtmark som hör till dessa lokaler samt 0,5 % av taxeringsvärdet avseende industrienhet, inklusive elproduktionsenhet.

Skälen för regeringens förslag: Bestämmelserna om statlig fastighetsskatt finns i lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt. I lagens första paragraf anges vilka typer av fastigheter eller delar av fastigheter som är skattepliktiga enligt fastighetsskattelagen. Fastighetsskatt tas i dag ut endast på sådana fastigheter som vid fastighetstaxeringen betecknats som småhusenhet, hyreshusenhet, eller lantbruksenhet om på lantbruksenheten finns vad som vid fastighetstaxeringen betecknats som småhus eller tomtmark för småhus.

Som framgått av avsnitt 4 bör underlaget för fastighetsskatten breddas. Det finns från fiskal synpunkt flera skäl som talar för ett ökat uttag av fastighetsskatt framför andra skattehöjningar. Basen för fastighetsskatten är förhållandevis orörlig, varför en skattebeläggning, åtminstone på måttlig nivå, ger upphov till relativt begränsade ekonomiska snedvridningar. Uttag av fastighetsskatt är dessutom administrativt enkelt, givet att en taxering av fastigheterna har skett, och lättkontrollerat. Utrymmet för skatteundandragande och skattefusk är också mycket begränsat med hänsyn till att skatteuttaget till mycket stor del kan grundas på uppgifter i befintliga register.

Den största nackdelen med fastighetsskatten torde vara att skattebelastningen på en fastighet är oberoende av fastighetens faktiska avkastning. Det sistnämnda talar för att nivån generellt sett skall vara låg. Särskilt gäller detta för fastigheter i sektorer som är utsatta för internationell

konkurrens. Det kan också framhållas att den faktiska skattebelastningen blir lägre med hänsyn till att fastighetsskatten är avdragsgill i inkomstslaget näringsverksamhet. Enligt regeringens mening kan mot denna bakgrund en lämplig avvägning av nivån för fastighetsskatten för industrifastigheter vara 0,5 % av taxeringsvärdet.

Sedan 1993 tas ingen fastighetsskatt ut på lokalhyreshus. Dessförinnan togs en tillfälligt förhöjd fastighetsskatt ut med 3,5 % och innan dess 2,5 % av 65 % av taxeringsvärdet. Enligt regeringens bedömning är en rimlig nivå på uttaget av fastighetsskatt på lokalhyreshus 1,0 %.

Sammantaget medför detta att fastighetsskatt bör tas ut med 1,0 % av taxeringsvärdet på hyreshusenheter till den del det avser värderingsenhet för lokaler, värderingsenhet för lokaler under uppförande och värderingsenhet avseende tomtmark som hör till dessa lokaler samt 0,5 % av taxeringsvärdet avseende industrienhet inklusive elproduktionsenheter.

Förslaget föranleder ändringar i 1, 3 och 4 §§ lagen om statlig fastighetsskatt. Ändringarna avses träda i kraft den 1 januari 1996.

13 Begränsning av avdragsrätten för privat pensionssparande

Regeringens förslag: Avdragsrätten för privata pensionsförsäkringspremier och för insättningar på pensionssparkonton begränsas. Den nuvarande rätten till ett fast basbeloppsavdrag (i näringsverksamhet eller som allmänt avdrag) inskränks från ett helt till ett halvt basbelopp. Det särskilda utrymmet för allmänt avdrag för den som har pensionsrätt i anställning begränsas från 10 till 5 % av inkomsten mellan 10 och 20 basbelopp.

De nya reglerna gäller för betalningar av premier och insättningar på pensionssparkonton efter den 7 april 1995.

Skälen för regeringens förslag: Regeringen överlämnade den 7 april 1995 en skrivelse till riksdagen med avisering av det förslag regeringen nu lämnar om en begränsning av avdragsrätten för privat pensionssparande (skr. 1994/95:198). Utöver finansieringen av en del av EU-avgiften uppnås genom förslaget en mer välavvägd skatteförmån än den nuvarande. Förslaget bidrar även till en sänkning av det för närvarande alltför höga finansiella sparandet.

Nuvarande regler

Inkomstbeskattningen av livförsäkring sker enligt två principer. Enligt den ena medges inte avdrag för de till försäkringsföretaget inbetalade premierna. I sådana fall beskattas inte de på försäkringen utfallande

beloppen. Denna metod gäller för kapitalförsäkring (K-försäkring). Den andra principen innebär att den skattskyldige medges avdrag för försäkringspremien. Mot detta svarar skatteplikt för den utfallande ersättningen från försäkringen. Den senare principen gäller för pensionsförsäkring (P-försäkring).

Reglerna om inkomstskatt på P-försäkringar är uppdelade i fyra olika delar. I kommunalskattelagen (1928:370), KL, finns tre skilda regelsystem. De kompletteras av bestämmelser i en särskild lag om beskattning av avkastningen på det sparkapital som hör till sådana försäkringar.

Området för skattegynnade pensionssparande avgränsas i KL såvitt gäller villkor och avdragsutrymme. Bestämmelserna kompletteras av regler i samma lag enligt vilka pensioner beskattas under inkomst av tjänst. De gäller även om avdraget för försäkringspremien gjorts i näringsverksamhet.

Till regelsystemet hör även den genom 1990 års skattereform införda lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel. Med stöd av den lagen tas skatt ut av livförsäkringsföretagen på den avkastning som pensionskapitalet genererat under beskattningsåret. Sedan den 1 januari i år är skattesatsen för avkastningsskatt på P-försäkringar 15 %.

De nu redovisade reglerna för P-försäkring har sin motsvarighet inom det individuella pensionssparandet.

I förhållande till den generella skattesatsen för kapitalinkomster, 30 %, ger avkastningsskatten på pensionsmedel en betydande skatteförmån för pensionssparandet. En skatteförmån är också förenad med avdragsrätten för försäkringspremier och kontoinbetalningar om utfallande pensionsbelopp beskattas med en lägre skattesats än den mot vilken avdragen tidigare har gjorts.

Avdrag för premier för P-försäkringar respektive insättningar på pensionssparkonton kan medges dels i inkomstslaget näringsverksamhet, dels som allmänt avdrag. Bestämmelser om detta finns i punkt 21 av anvisningarna till 23 § KL och i 46 § 2 mom. samma lag. Särskilda regler om beräkningen av avdraget och beloppsmässiga begränsningar i avdragsrätten har tagits in i punkterna 6 och 7 av anvisningarna till 46 § KL.

Den grundläggande regeln är att alla har rätt till avdrag med ett basbelopp (för närvarande 35 700 kr). För löntagare görs avdraget som allmänt avdrag. Egenföretagare, som har inkomst av aktiv näringsverksamhet, skall enligt huvudregeln göra avdraget i näringsverksamheten. Inkomst av passiv näringsverksamhet berättigar däremot inte till något avdrag, vare sig i näringsverksamheten eller som allmänt avdrag.

Basbeloppsavdraget är det grundläggande avdraget för P-försäkringspremier och kontoinbetalningar i det privata pensionssparandet. Basbeloppsavdraget är inte knutet till den skattskyldiges inkomst på annat sätt än att det omfattas av de generella begränsningsreglerna om att avdraget inte får överstiga den avdragsgrundande inkomsten eller, i de fall avdraget görs som allmänt avdrag, medföra underskott.

Utöver det fasta basbeloppsavdraget finns i vissa fall rätt att erhålla ytterligare avdrag både i näringsverksamhet och som allmänt avdrag.

Den totala avdragsramen för den som har pensionsrätt i anställning är summan av ett basbelopp och 10 % av inkomsten mellan 10 och 20 basbelopp. Detta är den avdragsrätt som gäller för vanliga löntagare.

För den som saknar pensionsskydd i anställning och inte är anställd som företagsledare i ett fåmansföretag är avdragsramen ett basbelopp med tillägg för 35 % av inkomsten upp till 20 basbelopp och 25 % av inkomsten mellan 20 och 30 basbelopp.

Den totala avdragsramen i aktiv näringsverksamhet är summan av ett basbelopp samt 25 % av inkomsten upp till 20 basbelopp och 20 % av inkomsten mellan 20 och 40 basbelopp.

Förslaget

Såväl statsfinansiella som fördelningspolitiska skäl talar för en begränsning av skattesubventioneringen av det privata pensionssparandet. Om nuvarande avdragsutrymme halveras uppnås en rimlig avvägning mellan intresset att gynna det långsiktiga bundna pensionssparandet respektive intresset att begränsa de statliga sparsubventionerna. En på detta sätt utformad avdragsbegränsning leder till en budgetförstärkning, som på kort och medellång sikt kan beräknas uppgå till ca 900 miljoner kr.

En halvering av dagens avdragsutrymme innebär såvitt gäller den fasta basbeloppsdelen att samtliga skattskyldiga fysiska personer får göra avdrag med ett halvt basbelopp, dvs. för närvarande med 17 850 kr. Detta bör gälla oavsett om avdraget görs i näringsverksamhet eller som allmänt avdrag. Det särskilda utrymmet för allmänt avdrag för den som har pensionsrätt i anställning bör begränsas från 10 till 5 % av inkomsten mellan 10 och 20 basbelopp.

Vid 1993 års taxering yrkade 1 029 000 skattskyldiga avdrag för privat P-försäkringspremie. Av dem yrkade 898 000 eller närmare 90 % avdrag för premier upp till ett halvt basbelopp. Det genomsnittliga avdraget låg något över 8 000 kr. Även om det genomsnittliga avdraget numera torde ligga något högre än vid 1993 års taxering finns det ingen omständighet som talar för att andelen skattskyldiga med högre avdrag än ett halvt basbelopp har ökat under de senaste åren. Snarare kan det motsatta antas vara förhållandet eftersom det individuella pensionssparandet, som startade i januari 1994, i hög grad vänder sig till småsparare.

Den föreslagna utformningen av avdragsrätten gör att ca 90 % av samtliga pensionssparare fortfarande kan göra fullt avdrag för sina privata pensionsinbetalningar. På detta sätt ges således den föreslagna avdragsrätten en betydligt bättre fördelningspolitisk profil än den nuvarande.

Det särskilda avdragsutrymmet för aktiv näringsverksamhet samt för den som saknar pensionsrätt i anställning utan att vara företagsledare i fåmansföretag bör kvarstå oförändrat. I dessa delar kan nämligen det

utvidgade avdragsutrymmet sägas motsvara den avdragsrätt för kostnader för tjänstepensionering som arbetsgivarna är berättigade till och som således kommer anställda till godo.

Det bör understrykas att reglerna för företagens avdragsrätt för pensionskostnader för de anställda inte heller berörs av förslaget.

Förslaget föranleder en ändring av punkt 6 av anvisningarna till 46 § KL.

Ikraftträdandet

De nya reglerna om avdragsrätt för privat pensionssparande bör tillämpas redan fr.o.m. den 8 april 1995, dvs. dagen efter den dag då riksdagen fick regeringens meddelande om den planerade avdragsbegränsningen (skr. 1994/95:198). Skälet för att låta reglerna tillämpas även för tid före ikraftträdandet är det starka önskemålet att undvika omfattande skattebetingade premie- och kontoinbetalningar inom det privata pensions-sparandet under tiden för riksdagsbehandlingen.

Ett förbud mot retroaktiv skattelag finns i 2 kap. 10 § andra stycket regeringsformen. Skatt får enligt den bestämmelsen inte tas ut i vidare mån än som följer av föreskrift som gällde när den omständighet inträffade som utlöste skattskyldigheten. I fall som det aktuella, när det finns särskilda skäl, får de nya reglerna dock gälla redan från det att lagförslag eller meddelande om sådant förslag lämnats från regeringen till riksdagen. Förslaget står således inte i strid med förbudet mot retroaktiv skattelagstiftning i regeringsformen.

I detta sammanhang uppkommer frågan om en särbehandling av betalningar enligt försäkrings- eller pensionssparavtal som träffats före den 8 april i år.

Till skillnad från vad som normalt gäller för pensionssparavtal inom det individuella pensionssparandet kan de nya avdragsreglerna föra med sig ett behov av ändring i försäkringsavtal som bygger på en hög premienivå. Sådana ändringar får anpassas till den enskildes förutsättningar och behov av ålders- respektive efterlevandepension. En utgångspunkt vid en diskussion om särskilda övergångsordningar för dessa fall bör dock rimligen vara att försäkringsavtal och övriga privata pensionssparavtal skall behandlas lika.

En P-försäkring eller annat pensionssparavtal skiljer sig från vanliga avtal bl.a. på så sätt att försäkringsgivaren respektive pensionssparinstituet inte med exekutiva åtgärder kan tvinga fram en premie- eller kontoinbetalning. Försäkringsgivarna torde också regelmässigt godta en ändring i avtalet som medger lägre inbetalningar. Något permanent undantag för äldre avtal finns det således inte tillräckliga skäl för. Ett sådant undantag skulle också urholka de budgetmässiga effekterna av förslaget.

En mer framkomlig väg skulle i och för sig kunna vara en ordning med generösare avdragsregler under en övergångsperiod så att de nya reglerna

införs gradvis. Mot bakgrund av det statsfinansiella läget och det förhållandet att ett relativt generöst avdragsutrymme fortfarande kvarstår även efter den nu föreslagna ändringen bör dock en omedelbar övergång till de nya reglerna ske.

Regeringens slutsats blir således att någon särskild övergångsordning inte bör införas för pensionsavtal som ingåtts före den 8 april 1995. De övergångsregler som bör gälla bör i stället innebära att den som tidigare under året betalt P-försäkringspremier och vars nya avdragstak är ett halvt basbelopp medges avdrag för inbetalningar efter den 7 april i år med belopp som tillsammans med de tidigare inbetalningarna ryms inom det nya avdragsutrymmet. Om inbetalningar under året uteslutande skett före den 8 april medges självfallet avdrag helt enligt äldre regler.

För inbetalningar på pensionssparkonton bör motsvarande övergångsregler gälla.

Det bör i detta sammanhang påpekas att äldre övergångsbestämmelser om avdragsrätt för försäkringar som tecknats före mitten av 1970-talet inte påverkas av de nya reglerna.

Kontrolluppgifter

Enligt 3 kap. 17 a § lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter, LSK, skall försäkringsgivare respektive pensionssparinstitut lämna kontrolluppgift om inbetalda P-försäkringspremier och insättningar på pensionssparkonton under beskattningsåret. Kontrolluppgiftsskyldigheten avser inbetalningar som bokförts på pensionssparkonto hos pensionssparinstitut eller kommit försäkringsgivaren till godo, dvs. bokförts på dennes bank- eller postgiro under beskattningsåret. Inbetalda P-försäkringspremier och insättningar på pensionssparkonton förtrycks på den förenklade deklarationsblanketten. Om inbetalningarna överstiger det normala avdragstaket reduceras den förtryckta summan till detta tak. Den skattskyldige blir därvid hänvisad till att lämna tilläggsuppgift för överskjutande belopp.

Frågan uppkommer om denna kontrolluppgiftsskyldighet för taxeringsåret 1996 bör kompletteras med en skyldighet för livbolag och pensionssparinstitut att ange belopp som betalats in t.o.m. respektive efter den 7 april i år. Inbetalningar någon dag innan den 8 april kommer dock ofta att bokföras hos mottagaren först när de nya reglerna har börjat att gälla. På motsvarande sätt som gäller för sådana premiebetalningar som görs under årets sista dagar innebär detta således att kontrolluppgiften inte i alla fall kan täcka inbetalningar kort före tidsgränsen.

Endast ca 10 % av pensionsspararna är berörda av avdragsbegränsningen och endast en mindre del av denna grupp är med stöd av övergångsbestämmelserna berättigade till avdrag som överstiger det nya halverade utrymmet.

Det förhållandet att endast ett begränsat antal skattskyldiga med den valda övergångslösningen får ett avdragsutrymme som beräknas enligt

äldre regler och att kontrolluppgifterna kan bli missvisande för sena inbetalningar talar mot att belasta livbolag och pensionssparinstitut med en utvidgad kontrolluppgiftsskyldighet.

Det mindre antal pensionssparare som med stöd av de här föreslagna övergångsbestämmelserna är berättigade till ett högre avdrag än det som är förtryckt i den förenklade deklarationsblanketten blir hänvisade till att lämna en kompletterande uppgift i deklarationen.

14 Finansiella effekter för offentlig sektor

I detta avsnitt redovisas de finansiella effekterna av de olika förslagen i propositionen. För att ge en fullständig bild anges även effekterna av dels förslag som avses presenteras senare under året, dels tidigare beslut under hösten 1994 (bl.a. med anledning av prop. 1994/95:122).

Effekter för olika delförslag och för förslagen sammantagna redovisas i *tabell 14.1*. Effekterna uttrycks genomgående i 1995 års priser och volymer, även om de olika åtgärderna träder i kraft först år 1996. För att möjliggöra jämförelse med tidigare redovisningar av konsolideringsprogrammets effekter anges därutöver totaleffekterna uttryckta i 1994/95 års priser.

Redovisade effekter avser i första hand den offentliga sektorn i dess helhet, dvs. staten, kommunerna och socialförsäkringssektorn. Dessa effekter är de mest intressanta för frågan om resursfördelningen mellan privat och offentlig sektor. Redovisningen avser dels bruttoeffekten, dels effekterna för kalenderåren 1996–1998.

Avvikelsen mellan bruttoeffekten och redovisade kalendersårseffekter avspeglar att i vissa fall är en viss skatt avdragsgill mot andra skatter, i andra fall sker övervältring på andra skattebaser och vidare finns andra indirekta effekter, exempelvis via priserna på offentliga utgifter. Då de indirekta effekterna, särskilt gäller detta övervältringen på andra skattebaser, i flera fall får antas ske med betydande tidsfördröjning blir också effekterna för åren närmast efter ikraftträdandet av intresse. Av särskilt intresse bland kalenderårseffekterna är effekten för år 1998.

Som en komplettering redovisas även effekterna för statsbudgeten för budgetåret 1995/96 (12 och 18 månader). Avvikelserna mellan effekterna för statsbudgeten och den konsoliderade offentliga sektorn beror dels på att effekterna avser olika sektorer, dels på att effekterna för offentlig sektor är periodiserade, dvs. effekterna är de som belöper på ett visst år, medan statsbudgeteffekterna redovisas kassamässigt. I det senare fallet beaktas i förekommande fall förskjutningar i uppbörden av olika skatter som gör att en skatt som avser ett visst år betalas under senare år.

I propositionen föreslås förändringar av *fastighetsskatten*. Förslaget om fastighetsskatt på industrifastigheter beräknas ge en inkomstförstärkning för offentlig sektor på 0,8 miljarder kr. Skatten på s.k. kommersiella lokaler beräknas ge en inkomstförstärkning på 2,1 miljarder kr.

Avvikelsen mellan bruttoeffekt och redovisade kalenderårseffekter förklaras av att fastighetsskatten är avdragsgill mot inkomstskatten. För statsbudgeten beräknas ingen effekt uppkomma för budgetåret 1995/96 beroende på att de nyinförda fastighetsskatterna ej torde beaktas vid debiteringen av preliminärskatt utan kommer att betalas först under senare år.

14.2 Energi- och miljörelaterade skatter

Förslaget om *höjd energiskatt på bränslen som används i vissa motor-drivna fordon* beräknas ge en bruttoeffekt för offentlig sektor på 0,7 miljarder kr. Redan under de första åren antas en successiv övervärtning på andra skattebaser ske, bl.a. en övervärtning på lönerna vilket reducerar underlaget för inkomstskatt och sociala avgifter. Detta ger en inkomstförstärkning år 1998 på 0,5 miljarder kr.

Höjningen av koldioxidskatten beräknas ge en bruttoeffekt på 0,7 miljarder kr. Liksom för energiskatten sker en övervärtning bl.a. på löner – till den del skatten utgår på näringslivet. Drygt hälften av skattehöjningen träffar dock hushållens konsumtion, där andra indirekta effekter gör sig gällande. Vid en antagen övervärtning framåt uppkommer dels en mervärdesskatteeffekt, och som ett resultat av bl.a. detta en effekt på priserna som med viss fördröjning påverkar inkomstskatteskalen och offentliga utgifter. Effekten år 1998 uppgår till 0,6 miljarder kr.

De bruttoeffekter som redovisas för *höjningen av vattenkraftsskatten och kärnkraftsskatten* uppgår sammantagna till 1,7 miljarder kr. Vid bedömningen av kalenderårseffekterna har samma övervärtningsantaganden valts som för den höjda energiskatten. Effekten år 1998 uppgår till 1,2 miljarder kr.

Förslaget om *höjd energiskatt på elkraft* beräknas ge en inkomstförstärkning år 1998 på 0,3 miljarder kr. Avvikelsen mellan bruttoeffekt och kalenderårseffekter beror på att skatten påverkar såväl hushåll som övrig sektor och detta sker med viss tidsfördröjning.

Förändringen av *försäljningsskatten på motorfordon* beräknas ge en inkomstförstärkning år 1998 på 0,5 miljarder kr. Avvikelsen mellan bruttoeffekt och kalenderårseffekter beror liksom för koldioxidskatten på olika slag av övervärtning (skatten påverkar såväl hushåll som näringslivet).

Den aviserade skatten på naturgrus beräknas ge en inkomstförstärkning på 0,1 miljarder kr.

Begränsningen av avdragsrätten för pensionsförsäkringspremier beräknas ge en inkomstförstärkning på 0,9 miljarder kr på kort och medellång sikt.

Sammantaget ger en föreslagna åtgärderna en inkomstförstärkning för offentlig sektor på 6,9 miljarder kr (år 1998). Tillsammans med under hösten 1994 beslutad finansiering (7,5 miljarder kr) ger detta en total inkomstförstärkning på 14,4 miljarder kr (allt i 1994/95 års priser). Av detta belopp tillgodoräknas 0,4 miljarder kr som inkomstförstärkning i kompletteringspropositionen.

Tabell 14.1 Budgeteffekter av skatteförändringar för finansiering av EU-avgiften. Bruttoeffekter och kalenderårseffekter för offentlig sektor samt effekter för statsbudgeten. Miljarder kr i 1995 års priser m.m.

	Konsoliderad offentlig sektor			Statsbudget		
	Bruttoeffekt	1996	1997	1998	Bå 95/96 (18 mån)	Bå 95/96 (12 mån)
<i>Nu aktuella förslag</i>						
Fastighetsskatt industri 0,5 %	1,1	0,8	0,8	0,8	0,0	0,0
Fastighetsskatt komm lok 1,0 %	2,9	2,1	2,1	2,1	0,0	0,0
Energiskatt arbredskap	0,7	0,5	0,5	0,5	1,0	0,6
Allmän höjning CO2-skatt	0,7	0,7	0,6	0,6	0,7	0,3
Höjd vattenkraftsskatt	1,0	0,7	0,7	0,7	0,9	0,4
Höjd kärnkraftsskatt	0,7	0,5	0,5	0,5	0,7	0,3
Skatt på naturgrus (förslag i höst)	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Höjd energiskatt på el	0,4	0,4	0,3	0,3	0,4	0,2
Indexering m.m. av försäljningsskatt	0,6	0,6	0,5	0,5	0,6	0,3
Begränsad avdragsrätt pensionsförsäkring	0,9	0,9	0,9	0,9	0,2	0,1
Summa aktuella förslag*	9,1	7,3	7,0	7,0	4,5	2,2
i 1994/95 års priser	8,9	7,2	6,9	6,9	4,5	2,1
<i>Tidigare förslag (bl.a. prop 1994/95:122)</i> (1994/95 års priser)	12,0	7,5	7,5	7,5	13,9	9,5
varav allmän löneavgift 1,5 % m.m.	10,5	6,2	6,2	6,2	12,1	8,2
varav förändr. moms/punkt skatter	1,3	1,1	1,1	1,1	1,6	1,1
varav handelsgodselavgift	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Summa EU-finansiering (skatter) (1994/95 års priser)	20,9	14,7	14,4	14,4	18,4	11,6

* På grund av avrundningar överensstämmer totalsumman inte alltid med summan av delposterna.

15 Författningskommentar

Lagen om skatt på energi

1 kap. 5 §

Genom förslaget beskattas allt bränsle som används i motordrivna fordon efter de högre energiskattesatser som gäller enligt 2 kap. 1 § första

stycket 3 b, 4 a; 5 a respektive 6 a. Den specialreglering som gäller beträffande terminaltraktorer och jordbrukstraktorer som tillfälligt används på sådant sätt att de klassas som trafiktraktorer slopas. Någon begränsning i definitionen av begreppet trafiktraktor behövs därför inte längre, varför paragrafens andra stycke bör slopas.

2 kap. 1, 9 och 10 §§

Användningsområdet för högbeskattad gasol, metan och naturgas framgår av tabellen i 1 § första stycket, medan det för högbeskattade oljeprodukter regleras i 9 §. Kretsen av fordon där högbeskattat bränsle skall användas överensstämmer mellan de olika bränsleslagen. Genom förslaget ändras användningsområdet från personbil, lastbil, buss och trafiktraktor till att omfatta samtliga motordrivna fordon. Motordrivna fordon är enligt bilregistreringsmyndigheten den sammanfattande benämningen på motorfordon, traktorer, motorredskap och terrängmotorfordon. Ett motorfordon är antingen bil, motorcykel eller moped. I bilregistreringsmyndighetens mening är bilar ett sammanfattande begrepp för bussar, lastbilar och personbilar.

De föreslagna höjningarna av koldioxidskatten framgår av tabellen i 1 § andra stycket.

I och med att förbudsbestämmelsen i 9 § görs generellt tillämplig på samtliga motordrivna fordon saknas behov av särskild reglering för utländska fordon samt fordon som brukas med stöd av saluvagnslicens. Tredje stycket kan därför slopas.

Ändringen i 10 § föranleds av att tidsbegränsningen för indexeringen upphävs.

7 kap. 4 § samt 9 kap. 2 och 9 §§

I 7 kap. 4 § och i 9 kap. 2 § regleras skattelättnaderna för tillverkningsindustrin och den yrkesmässiga växthusodlingen. Förslaget innebär att samtliga motordrivna fordon – och alltså även fordon som används vid hjälpverksamhet inom tillverkningsindustrin – skall drivas med högbeskattat bränsle. Skattelättnaderna kan således inte komma i fråga för något bränsle som används för drift av motordrivna fordon.

För gasol som används inom tillverkningsindustrin för drift av stationära motorer föreslås en minimiskattesats på 350 kr per 1 000 kg.

Möjligheten till nedsättning av koldioxidskatten för energiintensiv industri behålls endast för andra bränslen än mineraloljeprodukter dvs. kolbränslen och naturgas. Endast det bränsle som används för annat än drift av motordrivna fordon får räknas med i nedsättningsunderlaget.

I likhet med vad som gäller idag skall värdet av företagets samlade produktion – alltså inte enskilda produktionsled eller produkter – läggas till grund för nedsättningen.

Eftersom förändringen görs den 1 juli 1995 får nedsättningen för år 1995 beräknas dels för första halvåret enligt gamla regler dels för andra halvåret enligt nya regler.

10 kap. 4, 5, 7 och 9 §§

I 10 kap. finns avgiftsbestämmelser för de fall då oljeprodukter hanteras i strid mot bestämmelserna om märkning i lagens 2 kap.

Ändringen av användningsområdet för högbeskattade oljeprodukter medför smärre ändringar i 4 och 9 §§.

I 5 § anges den särskilda avgift som skall betalas för fordon vars bränsletank innehåller oljeprodukter i strid mot 2 kap. 9 §. En styckeavgift gäller för personbilar. Någon ändring bör inte göras i den delen. I dag beräknas avgiften för lastbilar, bussar och trafiktraktorer efter dessa fordons skattevikt. Skattevikten är den vikt efter vilken fordonsskatt beräknas enligt fordonsskattelagen. För fordon som är registrerade i bilregistret och för vilka fordonsskatt skall betalas är skattevikten en lämplig och praktisk grund för beräkningen av avgiften. Skattevikten bör därför vara avgörande för avgiftens storlek även för jordbrukstraktorer och tunga terrängvagnar som är registrerade i bilregistret.

Vad gäller andra dieseldrivna fordon – främst motorredskap – är endast ett mindre antal av dessa registrerade i bilregistret. En styckeavgift bör därför gälla för dessa fordon. Av praktiska skäl bör denna regel gälla samtliga motorredskap, dvs. även de som är registrerade i bilregistret och även andra terrängmotorfordon än tunga terrängvagnar.

Av 7 § första stycket i dess nuvarande lydelse framgår att den som är eller bör vara upptagen i bilregistret vid tillämpningen av avgiftsreglerna skall anses som ägare av fordonet. Alla motordrivna fordon registreras emellertid inte i bilregistret, varför den nu föreslagna utvidgningen av tillämpningsområdet för avgiften bör föranleda att bestämmelsen i första stycket slopas. Allmänna bevisregler om äganderätten bör alltså tillämpas. Reglerna i paragrafens andra stycke om vem som är att anse som ägare vid kreditköp o.dyl. bör dock finnas kvar.

11 kap. 3 §

De föreslagna höjningarna av skattebeloppen framgår av första stycket. Dessa belopp skall, med stöd av bestämmelserna i andra stycket och 2 kap. 10 §, räknas upp med hänsyn till den allmänna prisutvecklingen. Detta sker för 1996 genom beslut av regeringen före utgången av november månad 1995. Det innebär att skattesatsen för år 1996 kommer att framgå endast av den särskilda förordningen som regeringen beslutar om.

Ändringen i andra stycket föranleds av att tidsbegränsningen för indexeringen upphävs.

Punkt 6 av anvisningarna till 46 §

I anvisningspunktens *andra stycke* har bestämmelserna om det fasta basbeloppsavdraget justerats så att avdragstaket i denna del utgörs av ett halvt basbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring (17 850 kr för år 1995) i stället för ett helt basbelopp. I samma stycke punkt c har det extra avdragsutrymme för anställda med pensionsrättigheter i anställning begränsats från 10 till 5 % procent av den del av inkomsten som överstiger tio men inte tjugo basbelopp. En redaktionell följdändring har också gjorts i c-punkten som en följd av halveringen av det fasta basbeloppsavdraget.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

De nya bestämmelserna om ett lägre avdragsutrymme för privat pensionssparande gäller för premiebetalningar till försäkringsgivare samt insättningar på pensionssparkonton fr.o.m. den 8 april 1995. Äldre bestämmelser gäller således för betalningar under året fram t.o.m. den 7 april. Det innebär att inbetalningar under denna del av året är avdragsgilla under förutsättning att de ryms inom avdragsutrymme enligt äldre regler. För inbetalningar efter den 7 april i år gäller det nya lägre avdragstaket. Eftersom avdragstaket beräknas med utgångspunkt från pensionssparande under hela beskattningsåret får inbetalningar göras efter sistnämnda dag med avdragsrätt med ett belopp som tillsammans med tidigare inbetalningar under året ryms inom det nya avdragsutrymme (för anställda med tjänstepensionsskydd är detta utrymme ett halvt basbelopp med tillägg motsvarande 5 % av den del av förvärvsinkomsten som ligger i skiktet 10–20 basbelopp).

Övergångsregeln kan illustreras med följande exempel.

Basbeloppet för beskattningsåret 1995 är 35 700 kr. En skattskyldig betalar i februari 1995 en P-försäkringspremie om 7 850 kr. Hans inkomst under året antas understiga tio basbelopp. Efter den 7 april detta år är avdragsutrymme halverat till 17 850 kr. Den skattskyldige kan efter denna dag under resten av året betala premier på högst 10 000 kr med avdragsrätt.

Om den skattskyldige i stället betalat en premie på 35 700 kr under februari månad är hela beloppet avdragsgillt. Eventuella ytterligare premieinbetalningar under den återstående delen av året blir inte avdragsgilla till någon del.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 18 april 1995

Närvarande: statsrådet Sahlin, ordförande, och statsråden Peterson, Freivalds, Wallström, Persson, Schori, Blomberg, Hedborg, Andersson, Winberg, Uusmann, Nygren, Ulvskog, Sundström, Lindh, Johansson

Föredragande: statsrådet Persson

Regeringen beslutar proposition 1994/95:203 Finansiering av medlemskapet i Europeiska unionen.